

ورد آنگاه ميآيد

عبدالباري جهانپي

Ketabton.com

ورق کتبینه

عبد الباري جھاني
 ۱۹۳۱ - ۱۹۳۲
 ۱۹۳۳ - ۱۹۳۴
 ۱۹۳۵ - ۱۹۳۶
 ۱۹۳۷ - ۱۹۳۸
 ۱۹۳۹ - ۱۹۴۰
 ۱۹۴۱ - ۱۹۴۲
 ۱۹۴۳ - ۱۹۴۴
 ۱۹۴۵ - ۱۹۴۶
 ۱۹۴۷ - ۱۹۴۸
 ۱۹۴۹ - ۱۹۵۰
 ۱۹۵۱ - ۱۹۵۲
 ۱۹۵۳ - ۱۹۵۴
 ۱۹۵۵ - ۱۹۵۶
 ۱۹۵۷ - ۱۹۵۸
 ۱۹۵۹ - ۱۹۶۰
 ۱۹۶۱ - ۱۹۶۲
 ۱۹۶۳ - ۱۹۶۴
 ۱۹۶۵ - ۱۹۶۶
 ۱۹۶۷ - ۱۹۶۸
 ۱۹۶۹ - ۱۹۷۰
 ۱۹۷۱ - ۱۹۷۲
 ۱۹۷۳ - ۱۹۷۴
 ۱۹۷۵ - ۱۹۷۶
 ۱۹۷۷ - ۱۹۷۸
 ۱۹۷۹ - ۱۹۸۰
 ۱۹۸۱ - ۱۹۸۲
 ۱۹۸۳ - ۱۹۸۴
 ۱۹۸۵ - ۱۹۸۶
 ۱۹۸۷ - ۱۹۸۸
 ۱۹۸۹ - ۱۹۹۰
 ۱۹۹۱ - ۱۹۹۲
 ۱۹۹۳ - ۱۹۹۴
 ۱۹۹۵ - ۱۹۹۶
 ۱۹۹۷ - ۱۹۹۸
 ۱۹۹۹ - ۲۰۰۰
 ۲۰۰۱ - ۲۰۰۲
 ۲۰۰۳ - ۲۰۰۴
 ۲۰۰۵ - ۲۰۰۶
 ۲۰۰۷ - ۲۰۰۸
 ۲۰۰۹ - ۲۰۱۰
 ۲۰۱۱ - ۲۰۱۲
 ۲۰۱۳ - ۲۰۱۴
 ۲۰۱۵ - ۲۰۱۶
 ۲۰۱۷ - ۲۰۱۸
 ۲۰۱۹ - ۲۰۲۰
 ۲۰۲۱ - ۲۰۲۲
 ۲۰۲۳ - ۲۰۲۴
 ۲۰۲۵ - ۲۰۲۶
 ۲۰۲۷ - ۲۰۲۸
 ۲۰۲۹ - ۲۰۳۰

Printed by
 Darul Uloom Haqqania
 Lahore
 ۱۹۹۱

د ورکې مېنې له دې چاپ څخه
د کاپي کولو حقوق د صحاف په نشراتي مؤسسې اړه لري

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم :	ورکه مېنه
ویناوال :	عبدالباري جهاني
لومړی چاپ :	۱۳۶۲ لمريز کال - ژمی
دویم چاپ :	۱۳۷۶ لمريز کال - ژمی
د چاپ ځای :	پېښور
د چاپ شمېر :	زر توکه
ډیزاین/کمپوز :	اسياسافت
کمپوزر :	حسنا الله
خپرونکې :	صاحف نشراتي مؤسسې

Published by:

Sahaf Book Pulishing Institution

Quetta

1997

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهداء

د بزم او رزم د نيمکرو ترانو دا وره مجموعه د پښتو ژبې هغو شاعرانو ته اهداء کوم چې تقدير محکوم پيدا کړي، واکمنانو يې پر خوله مهورونه وهلي او زمان يې قلمونه زولانه کړيدي.

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱.	د پژواک صاحب سريزه	۱.
۲.	جهاني ته د محمد ابراهيم عطائي شعر	۲.
۳.	د پوهاند ډاکټر حبيب الله ټوټي سريزه	۶.
۴.	د ښاغلي حبيب الله رفيع سريزه	۱۱.
۵.	ورکه مېنه	۱۹.
۶.	پردیس پسرلی	۲۶.
۷.	اعتراف	۳۲.
۸.	دغه زما غيور اولس دی	۳۸.
۹.	سبا	۴۹.
۱۰.	زنار	۵۱.
۱۱.	وايه شين آسمانه!	۵۴.
۱۲.	څرنگه هلمنده!	۵۹.
۱۳.	خزان	۶۲.
۱۴.	د تاشکند لور	۶۶.
۱۵.	کروبه کلا	۷۰.
۱۶.	زمان	۷۵.
۱۷.	شاعر	۸۳.

شمیر	عنوان	مخ
۱۸	پیرمغان	۸۷
۱۹	زه شاهدوم	۸۹
۲۰	زه به شهید یم	۹۷
۲۱	ژوند	۱۰۱
۲۲	اوبنکې	۱۰۳
۲۳	بنکلا	۱۰۵
۲۴	مرکه	۱۰۷
۲۵	زما شعر	۱۰۹
۲۶	پنبه‌مانه به سپی	۱۱۲
۲۷	بغاوت	۱۱۵
۲۸	بیده خیالونه	۱۱۹
۲۹	زما خزان	۱۲۱
۳۰	د سیند لور	۱۲۴
۳۱	هېره مستی	۱۲۶
۳۲	زما کندهاره!	۱۳۰
۳۳	د هستی قبر	۱۳۴
۳۴	پردی انگر	۱۳۶
۳۵	ایر سالاری	۱۳۸
۳۶	لبونتوب	۱۴۳
۳۷	تنکی غوتی	۱۴۵

شماره	عنوان	مخ
۳۸	ببگانه	۱۵۰
۳۹	مه پوینته نسیمه!	۱۵۳
۴۰	ندرانه	۱۵۸
۴۱	کیلِه من اشناته!	۱۶۱
۴۲	سُرابی هیلِه	۱۶۶
۴۳	هسکه پامیره!	۱۷۲
۴۴	جنون	۱۷۹
۴۵	انجام	۱۸۳
۴۶	خوب وینم عالمه!	۱۸۵
۴۷	تهمت	۱۹۰
۴۸	بودی مینه	۱۹۳
۴۹	کاوندی ته	۱۹۷
۵۰	دعوه	۲۰۲
۵۱	دروغجنه مینه	۲۰۵
۵۲	رسوا رازونه	۲۰۷
۵۳	آرزو	۲۰۹
۵۴	زرغونه کالی	۲۱۱
۵۵	د پستانه مینه	۲۱۳
۵۶	دا کونر دی	۲۱۷
۵۷	مات بتان	۲۲۱

ورکه مېنه

هر شاعر لره ځانته يو جهان دی، چې يوازې دی يې جهانبان دی. شعر راز دی. په راز باندې خبرې کول په زړه باندې تجاوز او په روح باندې تېری دی. زه په شعر باندې تقریظ او انتقاد کناه کښم. عبدالباري جهانی يو استعداد دی چې که چېرې زمونږ د اسير محيط د قید او بند څخه آزاد پاتې شي خپل رازونه به د سپېڅلو پيامونو د شعارونو په څېر جهانپانوته ورسوي، چې د ننني بازاری شعارونو بازار مات کړي. زه ورته دعا کوم چې خدای (ج) او خدا دې ورسره مل وي.

عبدالرحمن پژواک

نوی دهلي

مارچ - ۱۹۸۰

ورکه مینه

جهاني ته!

محمد ابراهيم "عطايي"

۱۳۵۳، دلو، گردېز

د جهان د جهانيانو جهاني ته!
ورلېرم سلام په مينه وباري ته!

ستا جهان دی یو جهان د خوشالیو
د بنګلا و د شرابو د مستیو
هنگامه د لېونتوب او لېونیو
د شرابو او نخاو او خوانیو

په شرابو بدمست سوی یو آشار دی
یا یو کیف دی چې تاو سوی په زنار دی "۱"

"۱". د زنار په نوم زما یو شعر ته اشاره ده، چې عطايي صاحب ته اهدا سوی دی.

ورکه مېنه

ستا جهان کې هنگامه د خم خپره ده
د توپان او د موجونو ننداره ده
په شرابو د بدمست ياغي خپره ده
يا د مستو گناهونو خاطره ده

دې جهان ته دې جهان ټوله حيران دی
پرستش ته په سجده يې زما جهان دی

خو:

اوس نو وگوره دې بل مخ د جهان ته
د محيلو خرقه پوشو وسامان ته
د ريباو د فتنو ودې دوران ته
دې سوځونکي د جفاوو تور زندان ته

ورکه مینه

بسه خبرسه دا جهان هم ستا جهان دی
هپری نه کپری مرور ئینی انسان دی

تنکی مینی بریاد پری فنا کپری
جگر سوزه نابله ده نخاک پری
په ذلت کپی یار له یاره جلا کپری
زره تورونکی اوبی درده جفا کپری

نه ساقی سته، نه شراب، نه خرابات سته
نه پوهپرو نه مولاره د نجات سته

پایکوبی په سر کوبی "۱" دلته بدل پری
د خویشی دنیا له یوسره ورا پری
په چمن کپی د خویشی گلان زمول پری
قافله د آرزوگانو ئی بار پری

ورکه مېنه

تريخ تاراج د آرزوگانو راخوړ سوی
ستا پردې جهان لوی غم را نسکور سوی

نو: منادی زموږ د جهان جهانی خوانه
دا دوهم جهان جلانه کړې له خانه

ورکه مېنه

مقدمه

که زه د جهاني په خای وای، نو د دې مجموعې نوم به مې د "رزم او بزم نغمه" ایښی وای، ځکه پدې مجموعه کې که له یوې خوا د خونړیو جگړو لږوونکي داستانونه په پوره شور او خوږ بیان شوي او د افغانی خوانانو د سرو لښکرو په سرو وینو سره لاسونه د افغانی سر درو د بازانو له سرو منگولو سره د شاعر د رنگینو خیالونو په قلم د هېواد د پرتمینو غرو د پاسه سره شفق کې نقش شوي دي،

ورکه مېنه

نوله بلې خوا شاعر د افغاني جهان رنگينې افسانې هم د تصور په رنگينه دنيا کې تصوير کړي او د افغاني پېغلو سرې منگولې، سره بارخوگان او سرې شونډې يې د سره سالو تر گل گون انعکاس لاندې د تخيل په آزاده او بې قيده نړۍ کې کېښکودلې، مچ کړې او زبېښلې دي.

دلته که له يوې خوا د افغاني جنگياليو د تورې خرپ او شرنک ستايل شوی او د باتور افغان ولس د تورې، زړورتيا، سر تېرۍ او مېړانې ترانې غږول شوي، نو له بلې خوا د ژوند بښونکو يو غرپ او افغاني رباب زړه وړونکی ترنک هم په ډېر اوچت شاعرانه انداز کې تصوير شوی او د زړو ميکدو او پښتني تاريخي حجرو کيفيت په ساحرانه الفاظو تازه شوی دی.

دلته که له يوې خوا د افغاني مېرونو پولادی او له

ورکه مېنه

هيښته ډکو بدنونو، کړو ورمېرونو، آهنينو متو، بېرو سرونو او لوڅو، خو مضبوطو پښو توصيف د شاعر شعرته ډير اوچت صلابت وړيه برخه کړې، نو له بلې خوا د افغاني پېغلو د نازکو اندامونو، هسکو غاړو، سپينو مړوندونو، تورو ځنيو، بربندو بدنونو او پستو ورنونو رنگين خيال نوي شانته لذت او غذوبت وربښلی دی.

په دې مجموعه کې له يوې خواله روسي يرغلگرو سره د افغاني شازلمو د خونړيو جنگونو، مضبوطو ډغرو، بې پروا غورځنگونو او د قاطع تاراگونو له هيښته ډکې سندرې غږول شوې، نو له بلې خوا د وطن د مستو پېغلو د اتنونو، نازونو او کرشمو تصويرونه کښل شوي دي.

دلته که شاعر له يوې خوا د بې اسرې يتيمانو سرې سترگې او د بورو ميندو د طوفاني اوبسکو رانه څاخکي ژړلي،

ورکه مېنه

نو له بلې خوايې د گل د نازکو پانو د پاسه د شبنم مرغلين
خاڅکي هم نه دي هېر کړي.

شاعر که له يوې خوا د زړو ميکدو له خمونو،
بنايسته ساقی او سازونو،... جامونو او خوږو يارانو او رندانه
محفلونو په ياد ساره اسويلی ايستلي دي، نو له بلې خوا
يې د جگرې د ميدان او بمونو، تانکونو او توپونو او وحشيانه
استبداد او ظلمونو د لاسه تودې چيغې هم کړي دي.

که زما دخيال د مرغه وزرونه د زمانې د استبداد
بنکاري نه وای زخمي کړی، نو باور دی چې د دغه
مجموعې په لوستلو به بيا په پرواز راغلی وای، د هېواد په
پرتمينو سردرو، دنکو غرونو، پراخو دښتو، خالي بانډو،
سپېرو کندوالو، له وېرې او وير نه ډکو ښارونو، خورووړو
ولسونو، بې شماره پردېسو به گرځېدلی وای او د دې

ورکه مېنه

مجموعې مقدمه به مې د سوز او ساز له سوځنده سندرو او
د مینې او درد او هیلو ماتم له رنگینو شعرونو نه جوړه کړي
وای.

اما اوس څه چې تیار، هغه د یار

پوهاند ډاکټر حبیب الله تږي

واشنگتن ډاکال ۱۹۸۸ کال د اکتوبر ۱۳

ورکه مېنه

د لوی خدای ﷻ په نامه

شعر الهام دی، د زړه غږ دی او د وجدان پېغام دی، خو دا شعر له ژوند نه رنګ اخلي او د چاپېریال او ټولنې ازانګه پکښې اورو. د شاعر نظر دقیق او تیز بین وی، ظاهر پسند او ظاهر بین نه وي، د ژوند د رنګونو برداشت په بل ډول کوي او د ژوند د پېښو پر یادداشت باندې د فن عملیه تر سره کوي او ناتراشلي ناتورېلي یې نه راخلي. شاعر لکه عطار او د شاتو مچۍ له گلونو نه عطر او غسل جوړوي او یا لکه ماهر طبیب له عادي اوبو نه آب مقطر.

شعر خدایي داد دی، طبیعي او وهبي دی، کسبي او تعلیمي نه دی، له همدې کبله په هره ژبه کې لومړی شعرونه ویل شوی او

ورکه مېنه

بیا هغه ته قوانین او قالبونه ټاکل شوي او د بدایعو، صنایعو او ادبي
ښېگنو لټون یې شوی دی. ډېر کسان شته چې د ردیف، قافیې،
عروضو، بحورو او ادبي فنونو لوی عالمان، څېړونکی پلټونکي او
حتی ټاکونکي دي، خو شاعران نه دي او د شعر لورینه نه ده پرې
شوې، البته توك بندي او د يو څو لفظونو نښلول دومره دروند کار
نه دی، خو داسې څه په شعر نه شمېرل کېږي او د شعر واقعي
مقام نشي تر لاسه کولای، دا هغو مصنوي غميو ته ورته دي چې
خلك اوبلك ډېرکوي، خو د الماسو بریښ، توان او متره پکې نه وي.
شعر په يوه خاص حالت کې د شاعر په ذهن کې غزونې
کوي او که شاعر یې همغه وخت و نه لیکي نو د شعر دا ښکار یې
له ذهن نه الوزي او بل وخت دا توان ورسره نه وي چې هغه څه
بېرته و وایي، نو له دې کبله شعر یو هغه خاص کیفیت دی چې
لا تر اوسه یې هم د تعبیر او پېژندنې لپاره الفاظ نشته او تر اوسه

ورکه مېنه

هم ادیبان او ادبپوهان نه دي توانېدلي چې د شعر لپاره یو کوتلی او ټاکلی تعریف او د دې کیفیت لپاره یو بیانوونکی تعبیر پیدا کړي. "شعر د خوند لپاره، که شعر د ژوند لپاره؟"

د نقادانو او ادبپوهانو تر مینځ یو تود بحث دی خو زه فکر کوم چې شعر تش د خوند لپاره کومه معنا نه لري، شعر په یو نه یو ډول له ژوند سره اړه لري، خصوصاً په پښتو ژبه کې له هماغه لومړي پيله شعر له ژوند سره ځنګ په ځنګ راغلی او نه یوازې زمونږ اوسني شاعران د شعر مضمون ته ارزښت ورکوي، بلکه زمونږ کلاسیکو شاعرانو هم مضمون د شعر اساس او پیکر بللی او ښکلي الفاظ یې د هغه رخت او زبور.

د پښتو نازکخیال شاعر کاظم خان شیدا چې شعر یې هم ښکلی مضمون لري او هم ښکلی بافت او الفاظ، له نن نه دوه نیم سوه کاله وړاندې دا موضوع داسې روښانوي:

ورکه مېنه

مضمون د شعر لکه پيکر وي

دنگين الفاظ يې رخت او زبور وي

ورته ضرور دي دا دواړه توکي

پيکر که هر خو دلربا تر وي

تر دې ټولو خبرو وروسته اوس راځم "ورکې مېنې" ته او د

"ورکې مېنې" د شاعر شعرونو ته، زه داشاعر له پنځلسو شپاړسو کلونو

راهيسې پېژنم او پيژندگلوې مې هم د ده د شعر په سر او دده

د شعر په اثر ورسره شوې ده، دده شعرزما خوښ و، نوځکه مې دی هم

خوښ و، ده شعرونه لږويل خو په دې لږو شعرونوکې به يې خوندونه

ډېر وو، ځکه چې ده به هم له موضوع او مضمون سره انصاف کړی و

او هم له فن او هنر سره، د ده په شعر کې د مضمون او شکل بافت

متناسب، سامعه نواز او روځنواز و او له همدې کبله په کم سن کې

د شعر لوړ مقام ته ورسېد او د هېواد د گوتو په شمېر شاعرانو کې

ورکه مپنه

و شمېرل شو.

زه "جهاني" بنيم، عبدالباري جهاني، هغه شاعر چې بنكلو شعرونو به يې هم مشاعرې بنكلې كولې، او هم مجلې او جريدې. د ده پخواني شعرونه د مستي او غورځنگونو نه ډك وو او اوسني شعرونه يې د پردېسې له سويو ازانگو څخه، خو يو څه چې د ده په شعر كې يې خپل ثبات او ټينگار ساتلی، هغه په هيڅ حال كې مايوسې او قنوطيت ته تن نه وركول دي، نو ځكه د ده د شعر پخواني مستي د قهرمانۍ په مستي بدله شوې او هغه وخت يې كه په لاسونو د خاورينو جامونو ماتولو كيسې كولې اوس په سوكونو د پولادي ټانكونو ماتو لو كيسې كوي، هغه وخت يې كه بغاوت د فكر او ذهن زنجيرونه ماتول اوس يې بغاوت د سره بنكېلاك د ملتونو د بنكېللو او ايللو له زنجيرونو سره په جنك دي.

ما مخكې وويل چې جهاني زموږ د هېواد په معاصرو شاعرانو

ورکه مېنه

کې د گوتو په شمېر شاعرانو له ډلې څخه دی، دا شاعرانه مبالغه مه گڼئ، دا یو حقیقت دی، مور له ده نه په سن مشران شاعران لرو، خو تر ده بڼه او تر ده خواږه شاعران نه دي.

د نور چا نومونه، نه اخلم، دا زه په خپله هم شاعر یم، هم تر ده مشر یم او هم مې د کمیت او شمېر په لحاظ تر ده زیات شعرونه ویلی دي، په دې باب چې له شاعرانه تعلی او تصلف نه تېر شم او د یوه واقعیت بین نقاد او د علم او فن د موازینو په اساس قضاوت وکړم نو په واز کومي وایم چې زما شعرونه سره له دې چې د پښتو ادب ذخیره او زېرمه ده او د کمیت په لحاظ د پښتو ادب په بهیر کې اضافه گڼل کیږي، خو د کیفیت له مخې کوم نوی او فوق العاده زیاتون نه دی، لکه ماغوندې ډېر نور شاعران هم شته چې په پښتو کې شعرونه وایي خو د "جهاني" له شاعرۍ سره د یوه یوه کس شاعري سیالي کولای شي، نو ځکه باید په زغرده قضاوت

ورکه مېنه

وکرېم چې: "د جهاني شعر په پښتو ادب کې د شکل او محتوی، او د کیفیت او کمیت له اړخه یو بڼه او په زړه پورې زیاتون دی" خو له دې سره - سره ده تر اوسه کتاب نه درلود او شعرونه یې په کتابي بڼه نه وو خپاره شوي.

زما سره تل دا هیله وه چې د ده د شعرونو مجموعه د چاپ غېږې ته ولوېږي او د هر چا لاس ته ورسېږي. ها تېرې ورځې ښاغلي "غروال" او بیا ده راته وویل چې زه خپل د شعر کتاب چاپوم، ته څه پرې ولیکه! زه دومره خوښ شوم چې له ټول مصروفیت او سرگردانۍ سره - سره مې بې اختیاره "بڼه" ورته وویل او دا دی په دې څو کړنومي خپله غاړه خلاصه کړه، خو د ده د شعر حق مې ادا نکړای شو.

زه گران جهاني ته د دې کتاب د خپرېدلو مبارکي ورکوم او زموږ د سپېڅلي جهاد او ادب مینان یې لوستلو ته رابولم او د لوی خدای له دربار نه عاجزانه هیله کوم چې ډېر ژر دا "ورکه مېنه" په گډه ومومو او د آزادۍ پر ځای یې د آبادۍ له پاره دی، زه او د

ورکه مینه

هېواد ټول دردېدلي شاعران په مینه - مینه ترانې ووايو او د خپلې
دې سپېڅلې مور د خدمت لپاره گامونه اوچت کړو، فکرونه ستري
کړو، لاسونه تناکې کړو او د هجران ترخې شپې مو په خواږه وصال
بدلې کړو.

په همدې هیله

د خدای په امان

حبيب الله رفيع

پېښور- آبدړه روډ

۱۳۶۷/۱۰/۱۹ هـ ش

۱۹۸۹/۱/۹ م

ورقه مینه

ورکه مېنه

ورکه مېنه

د ژوندون وحشي موجونو
له آشنا مېنې بېل کړی
د زمان ياغي بادونو
بل جهان ته يم راوړي

رايادېرې مې جونگره
رايادېرې يې خيالونه
هسې لېرې راته بنکاري
لکه ورك سترې خوبونه

نه د چا پر بيدو شونډو
څه مرموزه نغمه ناڅي

ورکه مېنه

نه د چاله پتو سترگو
د هوس ترانې پاڅي

نه د چا پر سپینو لېچو
تورې خونې را خورې دي
نه د مـرو کتو یادونو
سپینې کرې د چا شپې دي

نه د چا پردنگه غاړه،
لونگین په ورو - وروزانگي
نه مستی د مستو پېغلو
ماتې کرې دي گلخانگې

نه هغه د سوما بوټي
نه هغه د غـرو لمنې

ورکه مېنه

نه اوښبه، نه يې هي هي دی
نه کېږدی دی چېرته پلنې

نه هغه وحشي دښتونه
نه خاتول پکې غوړپېرې
نه شېلې نه يې باډاسکي
نه خپې پکې مستېرې

نه "خوشال" له زوره ريغ کړه
په ښکاره چې خوله يې راکړه
نه له بخته فريادی دی
چې ملگرو ورته شا کړه

نه "حميد" په شنه زرگي کې
خيال د شونډو دی ساتلی

ورکه مینه

نه فراق د نو خطانو
کری شپه دی ژرولی

نه محفل سته د رندانو
نه قیامت د پایکوونو
نه د شخب په لاس عصاده
نه فریاد له سرکوونو

نه څه زېری د فردوس دی
نه هوس د کوټرونو
نه څه وپره د گناه سته
نه وحشت له دورخونو

نه جنون پر خروښ راغلی
نه هوبنیاره بد مستي سته

ور که مینه

نه د عقل لپونتوب دی
نه د بنگو هوشیاری سته

دلته اور د ژوندون نسته
د ساره جهنم کور دی
دلته هرڅه ایرې کپړي
د حیات په نامه گور دی

دلته هرڅه سودا کپړي
دلته هرڅه بازاری دي
دلته وینې بېگانه دي
دلته مینې ظاهري دي

زما د جگو غرو سندرې
څوک یې نسي اورېدلای

ورکه مېنه

زما زيرېه پښتنه ژبه
دلته نه سي گرېدلای

زه داستان د برياديو
زما کيسې په وینو سرې دي
نه له ستوني مې رغ وځي
نه په سورکې زمزمی دي

دلته وژنم خپلې هيلې
بې لمبې سوځم ويلېږم
نه د چا د لارې مل یم
نه د چا مخ ته بلېږم

زما هغه جنت پردی سو
چې مې حورې ورستايلي

ورکه مېنه

زما هغه کورگی تباہ سو
چې کیسې به مې کولې

هانسیم لمبه - لمبه سو
چې یې وینې وینولې
هغه جام له زهرو ډک سو
چې مستی یې پاڅولې

زما وروستی بخري مړه سول
زما، نه مه غواړی اورونه
زما گونگی احساس مړ سوی
زما نه مه غواړئ شعرونه

ویرجینیا

۱ - ۱۹۸۵

ورکه مینه

پر دېس پسرلی

لېرې لېرې له هېواده
د پردیو په وطن کې
د اغزیو په کاله کې
زما د هیلو په مدفن کې

له بنایسته پغمانه لېرې
په ساره شانی سقر کې
راگونښه له کندهاره
په بې مهره پېښور کې

د سخي طبیعت غېر کې
د شنېلیو په لمن کې

ورکه مېنه

د تنکي نیالگیو خوا کې
یوه شنه غونډې چمن کې

مخامخ کندونه بنکاري
د غروب زرینې وړانګې
برېښوي لاندې برگونه
خلوي د نیالگو خانګې

له لوبډلي لمره خپږي
سرې شغلې لکه اورونه
ته واغرونو رارهي کرل
د سکروټو درمنډونه

ورکه مېنه

لېرې تېرونه را درومي
د سپرلي نازک بادونه
گنې وربخې سره اوږي
لکه تور مات سوي غرونه

لکه دوه غليم دېوان چې
يوله بل سره خنمېږي
لاس په لاس سي، غېږ په غېږ سي
پنې يې غره سره جنگېږي

رازوانه ده ټولې ته
يو مرغی خپاره وزرونه
له نازک ستوني راباسي
د هوسه ډک رغونونه

ورکه مېنه

ته واناڅي په هوا کې
ته واناڅ کوي گډېږي
د ملگرو غېږته خاندي
هوسېږي او چغېږي

دواړه شپونکي په مخ کې
راروانې څو وزې دي
وږي نس سره ملگري
دوی چاودلې ستړي پښې دي

له ويالې اورېده کېږي
د کرړيو آوازونه
د گورم سره ملگري
د گوجر درانه رغونه

ورکه مېنه

هر څه وينمه آشنادي
خو پردی راڅخه کور دی
رانه لېرې خپله مېنه
رانه ورك د بابا گور دی

زما پر بڼکلي پغمان اوري
له آسمانه آفتونه
سپینې واوړې سره لمبه دي
باندي گړخي تور دودونه

زما له مسته کندهاره
بوی راڅي د وحشتونو
شنې ويالې د وينو کورم دي
رغ د توپ او د تانکونو

ورکه مېنه

د کرمليڼ خروړي سپي به
د پروان پر ترو گورځي
د نيپالم تنورونه
د پنجشېر پر ترو غورځي

زه به اوس هم لاهو کېږم؟
رانه هېر به وي دردونه؟
د پرديو پسرلي ته
ورلېر مه به شعرونه؟

پېښور

۱۹۸۲/۳/۳۰

ورکه مېنه

اعتراف

لېرې سئ خيالونو له مالېرې سئ
زه له خپله ځانه بېگانه يم
نه پر سر اورونه لگولای سم
نه د چا د شمعې پروانه يم

لېرې سئ زما هیلو لېونی هیلو
زما سینه کې ځای د نخېدو نسته
زه د ځوانیمرگي خوښی کلی يم
کور کې مې کیسه د اورېدو نسته

نور نه د ساقی سره آشنا يم
نه د خم په طمع ورغلی يم

ورکه مېنه

نه مې د چا جام په شونډو ايښی دی
نه د چا په صف ورکښپوتلی يم

نور مې له آوازه مستي نه زېږي
زړه مې د خيالونو هديره سوله
نورد چامحفل کې بلبداي نه سم
مړه سوه د آرزو شمع تياره سوله

مه غواړئ له مانه فرهادی کيسې
زما په افسانو کې شېرينی نسته
زه له خپله رنگه رابيل سوی يم
زماپه بې رنگی کې رنگينی نسته

ورکه مېنه

ماته د گرداب خبرې مه کوئ
زه له توپانو راتنښتېدلی يم
ما لا د سيلاب څپې ونه لېدې
زه تشو خوبونو وېرولۍ يم

ماليده چې زما د وړکتوب ياران
څرنګه زمان د مرګي شومه کړه
زما په ګلو بار بوټي يې لاس کړه
ما يې د ژوندون برخه له کومه کړه

ماليده چې يېوره د مرګي څپو
ډکه له ژونديو آرمانولرې
ماتې کړې نامردو جلادي لاسو
سپينې د صفاو دالفت کړې

ورکه مېنه

مالیده چې تورو ځنځیرونوکې
پورته دردېدلي آوازونه سول
مالیده چې اوسپنې به مستې سوې
مات به په وهلو کې هډونه سول

مالیده چې څرنګه د ژوند په نوم
څوک د مرګې غېږې ته ورتلای سي
څرنګه دسترې آزادی پر لار
خپله آزادي قربانولای سي

مالیده چې ماتې ککړې سولې
مالیده چې ورك يې لحدونه سول
مالیده چې توی سوې بې ګناه وینې
رنګ د چا برېتونه او لاسونه سول

ورکه مېنه

واخيستې جونگرې د توپان څپو
ړنگ د خلکو كلي او ښارونه سول
سرې لمبې د توپ له سينې والوتې
اور د چا د هيلو جنتونه سول

زه په غرېدلو سترگو غلی وم
زه د جلاد سترگو وپرولی وم
ما د آزادۍ نوم اخيستای نه سو
زه د مرگ له نومه لړزېدلی وم

ما ويله نه چې زما مری به هم
چېرې د قاتل منگولې ونيسي
زما کورگی به هم چېرته خراب کی څوک
زما انگر به هم ناولې ونيسي

ورکه مېنه

ما ويله نه چې خزانې سپلې
زما د گلو لښتې رانسکورې کړي
نه چې څه نرۍ څپه يې ووهي
تورې وريځې جوړې باندې سيورۍ کړي

زه د مرگي بېرې دتاراک وهم
لېرې له ملکونو اړولۍ يم
زه د ژوند په لټه د خپل کور څخه
دلته د پردو غېږته راغلی يم

مه اورئ، زما افسانې مه اورئ!
پرېږدئ، نورې زما زمزمې مه اورئ!
چا چې خپل انگرېل ته پرې ايښی وي
ځئ د هغه چا ترانې مه اورئ!

واشنگتن

۱۹۸۴ / ۱۸

ورکه مېنه

دغه زماغيوراولس دی

دغه تورې سپینې ږیرې
دا بېر - بېر لاسوننه
دا سرې سرې دا غټې سترگې
له هیبته ډک مخوننه
دا لسه زوره ډکې مویې
د فولادو مروندوننه
د فولادو په سینو کې
غیرتې ډبرین زړوننه
دا زیږې - زیږې خبرې
د زمريو آوازوننه
په سرونو کې یې شور دی
په سینو کې توپانوننه

ورکه مېنه

دا کړې وړې بکړې به
يوه ورځ سره غونډه پېږي
تر يو څو جرگو راوړوسته
د توپان په دود خروښ پېږي
د کلو توپې درې به
بيا په وينو اوبه کپړي
د غليم په بنگلو کې
هلته بل ميوند جوړ پېږي

جلا لاهه را ژوندی کې
د اکبر په ميخانه کې
درز به واچوي سينو کې
ډار به واچوي په زړو کې
د خنجر عکس به يوسي
جهانگير ته په جامو کې

ورکه مېنه

د اورنگ شراب به ورکي
د سرونو په کاسو کې

دا تر پښو لاندې قبرونه
دا هېر سوي لحدونه
هر لحد يې افتخار دی
پکې پټ دي داستانونه
دا تاريخ د مېرنيو
د نيکونو يادگارونه
هره پاڼه يې غيرت دی
په هر باب کې توپانونه
دا په وينو روزل سوي
دا لاله دا سره گلونه
دا د غرونو لوړې څوکې
په لمنو کې لعلونه

ورکه مینه

یو د بل په غېږ اغوستي
لار پر لار پېيلي غرونه

دا وطن د عقابانو
دا خالي ده د بازانو
دا خيبر دی دا شمشاد دی
قتل گاه د پرنگيانو
دا سر کنبه دا مغروره
عزرائيل د دښمنانو

هر سېلاب يې بت شکن دی
هره دښته يې ميوند دی
د توپانه ډکې ورېخې
هر يو خاڅکی يې هلمند دی
هر وړوکی يې دریا دی

ورکه مېنه

اپریدی دی که مومند دی
پکې غورځي د پلار وینه
د مپرویس نیگه پیوند دی

دا میوند - میوند دښتونه
دا هلمند - هلمند رودونه
له غیرته ډکه مېنه
دا اټک - اټک سیندونه
په خپو کې یې رزمونه
په هر موج کې سپلا بونه

دا وطن د زمـریـو
دا هېواد به آزادېږي
دا د مست پښتون اولس دی
دا په وینو کې غورېږي

ورکه مېنه

په دې جنګ کې يې پلار مړ دی
چې میدان ويني مستېرې
هيبت پروت دی دې لاسو کې
زولنې ځيني بـهرېرې
دا يې زېرى د طغيان دی
لا سبا توپاني کېرې

بيا به گرم کي بزمونه
بيا به خپل کي دا دشتونه
بيا به سور دسټمال تر ملا کي
بيا به تاو کي چنګ بریتونه
له آمو تر آباسينه
سره يوبه کي موجونه
کې به ناڅي بنکلې پېغلې
سپينې لېچې سره لاسونه

ورکه مېنه

کې به ځي کاروان د اوبنو
ور آزاد به وي مزلونه
کوچي بڼکلي به وراخلي
تر ساليو لاندې گامونه

يوه ورځ پر دغه ځمکه
په همدې تنگو دروکې
د آمو مستو څپو کې
د اټک د سيند موجو کې
تر همدغه آسمان لاندې
د همدې خاورې د بڼو کې
د بازانو له ځاليه
د عقاب په اشيانو کې
د پرانگانو په کورو کې
د زمريو په زانگو کې

ورکه مېنه

د همدې غرونو لمن کې
دغو وړانو خرابو کې

د سکندر لېچي وې ماتې
د چنگېز پر کور ناورين و
د اورنگ خنجر يې پخ کې
د بابر زړه په غمگين و
د فرنگ توپ يې خاموش کې
د بابا زړه يې لا شين و
هره تيره يې پامير و
هر لېنتی يې آباسين و

دغه شين آسمان شاهد دی
دغه ستورو هم ليدلو
دغه لمر، دغه سپوږمۍ وه
دغه ورېخو هم کتلو

ورکه مېنه

د سباد جنگ په طمع
مور دا نن لا خرو بنېدلو
د سرونو بازار تود و
مستانه باندي ورتللو

بيا به گورئ بيا به وينئ
پردې ځمکه قيامونه
زندانونه به ماتېږي
ترې راوځي به مړونه
شخې - شخې به شملې وي
تور بېر - بېر بېرتونه
د ملالې د ننگ چيغې
پر دېنمن باندي تاختونه
بريالسي به را روان وي
د نېزوپه سر، سرونه

ورکه مېنه

بيا اختر به وي د فتحې
په سرو وینو سره لاسونه
نړوي به سوځوي به
د زاړه دښمن قسرونه
هيبتې نارې به واورئ
لرژوي به آسمانونه

بيا به دا آسمان شاهد وی
زموږ د فتحې د جشنونو
خم به سر په سر تشپړي
د مستانو به جامونو
غليمان به فرارپړي
د ايمل بابا د غرونو

څو چې غرونه وي پر ځمکه
څو سيندونه لا به پړي

ورکه مېنه

خو مجمر د آسمان تود وي
د جهان پر مخ ځلېږي
خو چې وريخ پر آسمان گرځي
خو چې څاڅکي ترې توئېږي
خو په نوم انسانيت وي
د بشر په نوم يادېږي
د پښتون قام به ژوندی وي
او همدلته به اوسېږي
دغه زما غيور اولس دی
دغه زما توپاني قام دی

کابل

۱۹۷۴/۱ کسټ

ورکه مېنه

سبأ

دوی پروون د مستی لاپې کړلې
ما د خمار له ترخو شیو ژړله
دوی مستېدل ما د سبا د وېرې
د دوی پر تشو پیمانو ژړله

دوی له طلوع سره فالونه کتل
ما د غروب خونړی سترگی لیدې
دوی د جنت په کېسونه مړېدل
ما د دوزخ له کړاوو ژړله

دوی د خیالونو سمندر کې لاهو
ما یې خپو کې نهنگان ولیدل
دوی د آرام ساحل غوټې وهلې
ما له سرکښو توپانو ژړله

ورکه مېنه

دوی له نوبته رقیبان وایستل
په بربادی، یې پیمانې پورته کړې
ما د زخمي بنامار د قهر سترگې
لیدلې ځکه مې ورو - ورو ژړله

ملگرو زما د میخانو ملگرو!
زما د خمونو د جامو ملگرو!
سبا هوښیار اوسئ مستي به نه وي
ساقی به نه وي پایکوبي به نه وي

کابل

مارچ / ۱۹۷۴

ور که مېنه

زنار

ساقی غاړه مې راوړې
په زنار یې زینتي که
د گناه پنه سېلابو مې
دورځونه توپاني که

په خمار کې لاهو سوی
په مینا مې آسماني که
د مستیو په بقا کې
دا لنډی ژوند را فاني که

ساقی نن مې لاکړوب که
سبا هر څه چې پېښېږي

ورکه مېنه

لکه زموږ چې زاهد هېر دی
دده زموږ گناه هېر پري

راکوه يې چې چنبو يې
دا ورستی پيالې د مينې
دا د تاء د زرگی وينه
د شرابو دکې پينې

دا د نن رندان که نه وه
هم به خم پر خم تشپري
د زردشت د مذهب اور دی
دا به سر پر سر بلپري

راکوه يې چې مستې پرو
په مستي کې مو هستي ده

ورکه مېنه

مور د موج په اور ژوندي يو
په آرام کې مونږ نېستي ده

د رندانو په آئين کې
د ساحل غوتې وړې دي
د بحرونو توپانو کې
د اوږدې بقاء څپې دي

د هغو څپو په طمع
د بد مستو حریفې ده
هستي سا زه بد مستې ده
نيستي سوزه پایکوبي ده

کابل

۱۹۷۴ - سپتمبر

ورکه مہنہ

وايه شين آسمانه !

وايه شين آسمانه تاڪوم بل چہرته ليدلی دی
داسې ارادې چې توپانونه خپلولاى سي
داسې اولسونه چې سہلونہ ايلولاى سي
داسې ڪلڪ سوکونہ چې تانکونہ اوبولاى سي

دغسې سينې چې فلکي سہلاب راگرځوی
دغسې طغيان چې ياغي سوي سہلابونہ خوري
دغسې نارہ چې اسرافيل ورځخه ورپرېدی
دغسې قيامت چې دورځونہ خوري، اورونہ خوري

داسې پهلوان چې د قدرت زولنې وشلوي
طلسم دپېړيو ماتوي لا قانع کېږي نہ

ورکه مېنه

پښو ته يې د قرن اهریمن په ننواتو ځي
دی لکه زخمی زمري غرومبېرې آرامېرې نه

وايه شين آسمانه تا کوم چپرته اورېدلې دي
داسې حماسې چې افسانې باندي رنگينې سي
داسې کلنگي عزم چې هسکې څوکې کوزې کړي
نکل دفرهادچې ترڅې شپې باندي شېرينې سي

کله دې د قهر چيغو چت رالړزولې دی؟
اور دانتقام دې د چا سترگو کې ليدلې دی؟
داسې څوک لري چې يې مرمی پښوته سجده کوي
کله دې د مرگ پر پوله هم څوک ازمويلی دی؟

تا کله نمرود پخپل انگار کې سوځولی دی؟
بل د آزر زوی دی پردې ځمکه زېږولی دی؟

ورکه مېنه

دغسې فرعون چې د آسمان په لور لښکرې وړي
تا کله پر ځمکه پرې ایستلی ژړولی دی؟

وايه شين آسمانه! ته هم کله لړزېدلی یې؟
کله د چا غږ له درانه خوبه پاڅولی یې؟
کله دې سېلونه په لمن کې ياغي سوي دي؟
کله د سرکښو تماشي ته کښېنستلی یې؟

کله دې دا غرونه دا لاسونه ازمویلي دي؟
کله دې د قهر خرڅښي پکې کتلي دي؟
هره پانه توره هر يو کانی یې سکروته وه
بيادې غوڅ سرونه د سر کښو هم شمېرلي دي؟

ستاخوبه په يادوي چې د لوړو غروپه څوکو کې
څاڅکې يو کېدله ترې نه جوړلوی سيلابونه سول

ورکه مېنه

وغورېدې پر بڼې د قدرت بېرې يې ډوبې کړې
تندر سو، باران سو، توپاني يې کړلېچونه سول

ستا خوبه په ياد وي د ملالې ميوندې چيغې
ستا خوبه يادېرې درېدې او تورپېکې کيسې
هیر خوبه دې نه وي چې دا غرونه زلزلې لري
هېرې خو دې نه سوې لوگرې اوخيبرې کيسې

اوس دې زړه ته لوېرې چې داتورې توپاني پرېښې؟
اوس دې زړه ته لوېرې چې داتورې پولادي درې؟
ورسي دچاپښوته اوښکې تويې کړې سجده وکړې؟
تینگې نافرمانې دا سرکښې پنجشېرې ترې

وايه شين آسمانه! تا کوم بل چېرته ليدلي دي
داسې اولسونه چې سېلوننه ايلولای سي

ورکه مېنه

داسې ارادې چې توپانونه خپلولاى سي
داسې كلك سوكونه چې تانكونه اوبولاى سي

كابل

۱۹۸۰ - اگست

ورکه مېنه

خرنگه هلمنده !

خرنگه هلمنده زموږ د چيغو زور دې وليدی؟
ويښې دې خپې سوې ساړه څاڅکي دې اورونه سول
مستي دې سوې غاړې د کلونو له خمار څخه
ختم دې خوبونه سول سر کښه دې موجونه سول

واغوستل ژونديو کفنونه د مرگي په نوم
وښورېدې شنختې را ژوندي مو لحدونه سول
راغی د تاريخ د حوادثو توپاني بچی
ډک يې د دښمن له ککړيو گړنگونه سول

خرنگه هلمنده دا اولس د ايلېدلو دی؟
خرنگه هلمنده دا توپان د گرځېدلو دی؟

ورکه مېنه

زوی د حوادثو حوادث یې زېږولسي دي
ووايه زمان ته دا رستم د غوزارېدلو دی؟

نه مې درته ويلې چې ژوندي به مړه اورونه سې
خاڅکي به يو کپړي ځيني جوړ به سيلابونه سي
يو به سي، راوینن به سي، قوي به سي، رهي به سي
مات به زندانونه سي خپلواک به اولسونه سي

نه مې درته ويلې چې شاهد به آسمانونه وي
ژوند به وي، بری به وي، د فتحې به جشنونه وي
تېنتي به، پتېږي به مېلمه او کوربانه رهن
مور به يو قاضي به وي د عدل به حکمونه وي

بيا به ته شاهد اهریمن د پزرېدلو يې
بيا به ته شاهد د نمرودانو د سوځلو يې

ورکه مېنه

بيا به د کرملمېن د سپيو کوکې اورېدلای سې
بيا به ته شاهد د انتقام د اخيستلو پي

بيا به ته شاهد يې چې آزاد به دا دبتونه وي
بيا به ته شاهد يې چې خپل کړي مو داغرونه وي
شپون به وي، شپېلۍ به وي، رمې به وي شنبلی به وي
پلنې به کېږدی وي پکښې بل به زموږ اورونه وي

خرنگه هلمنده زموږ د چيغو زور دې وليدی
ويښې دې خپې سوې ساړه څاڅکی دې اورونه سول
مستې دې سوې غاړې د کلونو د څمار څخه
ختم دې خوبونه سول سرکښه دی موجهونه سول

کراچۍ - ۱۹۸۱/۸۲

ورکه مینه

خزان

زه هم شور د خرابات وم
زه هم سوخنده لمبه وم
دپرې اوبسکې مې ژوندی کړې
زه هم وینه هنگامه وم

زه هم ژوند وم د بزمونو
زه هم رنگ وم د سازونو
زه هم بنگ د پیماني وم
بنکلی لار وم د اورونو

ماهه تش کرله خمونه
ماهه مات کرل گیلاسونه

ورکھ مہنہ

ماہم نوش د شونہو اورکری
ماہم توی کرلہ خالونہ

ماہم تاوکری د چا خونہ
ماہم واخیستی مچکے
ماہم وشکول گلونہ
دوہ منگولہ مہ کرے دکے

ماہم لوخہ کرے پبغلوہ
ماہم وشلول لارونہ
ماہم بنخ کرل گناہونہ
ماہم وکرل اورونہ

ماہم سترے میخانہ کرے
ماہم سپینہ تورے شپے کرے

ورکه مینه

مستول می ژوندی لاره
ماهه وینبې قافلې کرې

موږ هم ومسل سباته
موږ هم رنگ کرل غروبونه
موږ هم روڼې اوږدې شپې کرې
موږ هم تور کرل خلوتونه

موږ هم مستې کرې گل خانګې
موږ هم وسپړل گلونه
موږ هم وینبې ترانې کرې
موږ هم وتخنول زرونه

د هستی مسته بېړی مو
ناګهانه توپانې سوه

ورکه مېنه

د امید فردوسي لاره
شیطاني سوه، دورځي سوه

وغوتیو ته موسیخ سول
د خزان وحشي بادونه
په گلشن کې مو شروع سول
د خر مستو پایکوبونه

سره بلا سوه را نازله
پر صفونو د یارانو
د کمون طاعون تباہ کرل
محفلونه د رندانو

کابل - ۱۹۷۹/ فبروری

ورکه مینه

د قاشکند لور

د تاشکند لورې ښکلې اوزبکې
په حسن حورې ښایستې ملکې
لکه په گلو پوښلې لښته
پر ملا غبرگېرې، راپورته کېرې
ډکه له مهره، ډکه له نازه
چاته مسکې شې، چاته خندېرې
لکه په غره کې سهاری زرکه
پر لارې درومې ته وانڅېرې

ورکه مېنه

ته وا رقصېږي، ته وا گډېږي
ته وا غوتې يې دا اوس غوړيږي

چېرې به زور کې دا بنکلی حسن؟
پر چا به تاو کې نازک لاسونه؟
څوک به دې زېښني دا سورکې شونډې
څوک به دې لڅ کې داسپين ورنونه؟
څوک به دې ستايي داهوسی سترگې؟
څوک به دې تاو کې دا تورې خونې
پر چا به پلورې د ناز کتنې
دا کړې وروځې داسترگې بونې
دا نرۍ غاړه، دا جگه ونه
دا کړېدنې پورته کېدنې

ورکه مبه

ته هم پوهېرې چې بڼايسته يې؟
ته هم پوهېرې چې افسانه يې؟
تا هم سوځلي د چا خوبونه؟
ته هم اورونه، ته هم لمبه يې؟

کاشکې چې روغ وای ستا وزرونه
کاشکې چې مات وای دا قفسونه
چې الوتلاي، پورته کېدلای
چې پی کول دې لېرې منزلونه
تا خرڅولای، ما رانیولای
د بورو سترگو بیده نازونه
افسوس چې نسته د نجات لارې
بېخایه سوځې تنها ویلېرې
رڼا دې نه کرل خپل خلوتونه
د څو ناکسو پر کور بلېرې

ورکه مېنه

کاشکې چې تله وای چې الواته وای
چېرته چې زه وای او هلته ته وای
ما پوهولای چې بنایسته یې
ما درښودلای چې بتخانه یې

تاشکند

۱۹۸۰ - سپتمبر

ورکه مېنه

گړوبه کلا

په لويه لارکې د شپلي تر څنگه
گړوبه کلا د تورو خونوسره
د زمانې د سيلابونو شاهد
د شورېدلو د پوالونو سره

داله پخوا څخه هېر سوی کورگی
دورکو مینو داستانونه لري
دا د مستی دا د خمار دنیاگی
څه ناويلي شان رازونه لري

د پيمانی د څنډې مات توکری
د گناهونو خاطرې يادوي

ورکه مېنه

تیاره کونجونه یې د رمزه ژبه
اوس هم سینه کې ولولې پاروي

د دې کلا په هره خونه کې به
سپینې سپینې چا لڅې کړې نه وي
د وحشی مینې په بېرحمه حملو
به یې غابونه پرکښې کښلی نه وي

دلته به هم څه غټو بورو سترگو
د چاله سره عقل وړې نه وي
نازکو گرمو پستو شونډو به هم
زړه او کوگل ورسوځولی نه وي

داوښتو رااوښتلو زگپروې
د چا احساس لپونې کړې نه دي؟

ورکه مینه

د لېوني هوس بې صبره پنځو
د چا گرهوان هم ورڅیرلی نه دی؟

دلته به هم تاوده پاسته ورنونه
د چا په غېړکې لوبېدلی نه وی؟
سپورمې به هم په غلي غلي راتلو
د خلکو پتې لڅې کړې نه وي؟

د شهوتي توپان بدمسته څپو
د چا سینه طغياني کړې نه ده؟
د غلا کتنې بېرندوکې مینه
يو وار ناڅاپه ياغي سوې نه ده؟

د ځوانۍ بنگ د ساقې سپينو لاسو
له لارې هم څوک اړولې نه دي؟

ورکه مېنه

چا چې خبرې د گناه کولې
دوی په کت کت باندې خندلی نه دي؟

پر بیدو شونډو د مچکو چپاؤ
څوک له خواږه خوبه ایستلی نه دي؟
د خوبه ډکې بېرېدلې سترگې
د هوس غېږې ته ورغلي نه دي؟

د دې کلا له هرې ړنگې سره
د چا بېباکه هوسونه بنځ دي
د ویلی سویو سوځېدلو شمعو
په شاهدي باندې عشقونه بنځ دي

دې کنډواله کې گناهونه کېدل
د ثوابونو ځنځیرونه شلېدل

ورکه مېنه

خو د جهاننه بې خبرو مستو
د حسن بنارته تاراگونه وروړل

شېله هغسې لباراسکي وهي
تندر هغسې لا غرومبېرې ورته
د هېرو سويو لحدونو ترڅنگ
لا له هغسې زرغونېرې ورته

خوله کلا څخه نغمې نه راځي
د پتې مينې زمزمې نه راځي

کابل

۱۹۷۵/جون

زمان

د ژوندون بېرې لاهو ده
د زمان په توپانو کي
د مرموز هدف پر لوري
په ناپايه طغيانو کي

د هستۍ په نوم نيستي ده
د نېستۍ په نوم هستېرې
نابلده يې مسير دی
تکرونه خوري تېرېرې

هم وحشت لري په غېر کې
هم پر مينه مين زرونه

ورکه مېنه

د افق خونړېزه ژبه
د طلوع سپين پيغامونه

پکښې هر څه ناروا دي
پکښې هيڅ ناروا نه دي
څه بهرې څه يې سفر دی
دا پر کومه خوايې تله دي

څه ناپايه سفرونه
څه ناکامه کاروانونه
د جرس په ماته ژبه
د ژوندون بڼه رازونه

څه غروب څه خوني وړانگې
څه آسمان څه تنورونه

ورکه مېنه

څه له اوره ډکې وربخې
د انگار په زړه کې غرونه

څه د وینو ډکه غېږه
څه ناترسه سوغاتونه
څه خاموشه جلادی وه
څه د قهر درمندونه

څه مستی څه مکېزونه
څه ساقي څه ډک څمونه
څه گناه څه دورځونه
څه شېخان څه عذابونه

څه محشر د عشوه گرو
څه لوخ سوي سپين ورنونه

ورکه مېنه

څه غمزي څه ځواني مينې
د نازونو چپاوونه

څه بېباکه هوسونه
څه رتلي پاك عشقونه
څه بنايستي روښانه سترگې
څه كاته څه مست رمزونه

څه نيمگري آرمانونه
څه د اوبكو سپلاوونه
څه نامراده د غم كرېږي
څه بد بخته منزلونه

د سينو په قفسچو كې
ځاموش سوي اميدونه

ورکه مېنه

د لحد په زندانو کې
بيده سوي دي څه زرونه

څه حسنونه دلته بنځ سول
څه عشقونه تباہ کـېږي
څه بنايستي سترگې سوې پتې
څه د سوز اوښکې ورکېږي

څه زگېروي د چاله ياده
وچولۍ د زړه وينې
د چا سپينې ورځې تورې
د چا تورې شپې سوې سپينې

څه د شور پيمانې زرونه
څه له اوره ډکې وينې

ورکه مینه

د احساس ژبي گونگی سوي
چا سنگسار کړې پاکې مينې

څوک له رازه سره ښځ سول
چا نيمگري څه ويلي
چا د اوبنکو دکې سترگی
يو وار شاته اړولي

څوک په هر څه باندي پوه سول
چالا هيڅ نه وه ليدلي
چالا څه شکوه کوله
څوک په دکو زړونو تللي

خومره دلته خنډېدلي
د نسيم د غېږ گلونه
څه غنچې نيمه خوا سوي
څه خزان څه يې بادونه

ورکه مېنه

څومره سترگې قهرېدلي
څومره نورې سوي نمجنې
څه لاسونو کړلې وړانې
د آرزو د سوماپينې

څه مجنون دښتونه پي کړل
څه فرهاد سوري کړل غرونه
څه لاسونه گناه کار سول
څومره وځورېدل زړونه

څه سکندر څه لېونتوب و
څه سرکښه مست آسونه
څه تاراک څه پايکوبي وه
څه د زغرو توپانونه

څه چنگېز څه ناتارونه

ورکه مېنه

څه وحشت سوي ښارونه
د حسرت په کنډه والو کې
پرې سرورنه مات هډونه

زمان هر څه سره یوړل
د آرامې نړۍ خولې نه
د ژوندون وروستي پړاوته
د رازونو خزاني ته

هله هرڅه خاورې کېږي
هله هیڅ شکایت نسته
هله ټوله سره خپل دي
هله هیڅ ملامت نسته

کابل - ۱۹۷۷/مارچ

ورکه مېنه

شاعر

چې د ويښې نړۍ سترگې
د تاريخې شپې کوربه سي
د ډيوې لمبه خاموشه
پرې تياره ماشاميلمه سي

د ساقې په پيمانه کې
نيښتېځلې اور ختمېږي
د مستۍ له تاوده بزمه
چې خړوب حريف ستونېږي

د مينا په وروستۍ او ښکو
چې خمار زړونه او به سي
چې وروستۍ پيالې شرنګېږي
او د کوچ نغمه توده سي

ورکه مېنه

چې جهان په پتو سترگو
په خیالي تال کې زنگېږي
د خپسې توره غېږه
د رڼا پرسر خپرېږي

تر یو لنډه مزلگي وروسته
قافله پر تمېدو سي
چې ایلچی د سبا راسي
او د نن جنازه یوسې

هله لېرې په یو کوچ کې
نو نری لمبه بلېږي
د هوس له ښکلی ښاره
یو پردېس پکښې اوسېږي

د قلم تر خوله راباسي
د خوږ من زړه فریادونه

ورکه مېنه

د سينې په قبرستان کې
بنځوي ځواني عشقونه

له ثوابه يې پر هېزدي
له گناه توبه گار سوي
هم زاهد ورتنه په قهر
هم له بزمه چا تر تلي

کله روڼې روڼې اوښکې
پر نامراده گرېوان توي کې
نړوي د ژوندون ځونې
د قبرونو شنختې بوي کې

په دې نرمو - نرمو گوتو
نړوي د سکوت غرونه

ورکه مېنه

د نازک احساس په تال کې
سوروي نوي سازونه

د رنگين افق په خوله کې
ورکوي د زرگۍ وينې
د شفق له مخه اخلي
د هوبنيارې مستۍ پينې

د اله ځانه سره سوځي
په تياره کې چې ويلېږي
که شاعر نه دی، نو څوک دی
چې زگېروي يې رار سپېږي

کابل

۱۹۷۷/اپريل

ورکه مېنه

پير مغان

پيرمغان د ميخاني په کونج کې
پرون ميخوورته ورو _ ورو، ويله:
دمستی جام يې وگرېوان ته توی سو
پاس يې د سترگو تر کونجو کتله

جام د جمشېد، خم د سوماکه نه وي
خو دا ويجاړه ميکده خو لرو
سپينې سپينې بنگ او نڅاکه نه وي
خواره ياران توده نغمه خو لرو

که دا زړې نغمې مو نوې نه کړې
که دا ويجاړې مو آبادې نه کړې

ورکه مېنه

که د غوتیو د سپرلو په نوم
خزانی تندي مو بربادي نه کړي

نو دا ويجاړه میکده به نه وي
خواره یاران توده نغمه به نه وي

کابل

۱۹۷۵-جون

ورکه مېنه

زه شاهد وم

مابه لیده چې دباغوان په لاس غوتې زمولېږي
مابه لیده چې دساقی په لاس خمونه ړنگسول
زه د جامونو د لوټلو شاهد
زه د غوتیو د زمللو شاهد
د میکدې د وړانولو شاهد
ما د دې بن د بوتې - بوتې لانسېدل ولیده
ما به سپرلي کې دزاغانو پایکوبونه کتل
ما دنسیم په غېږ کې زېږی دخزان اوریدی
ما د بلبلو ځوانیمرگي نغمې
ما د گلونو چپاوسوې وږمې
ما د پیمالو ارزوگانو زگېروي

ورکه مینه

ماله وحشته ریپدلی زرونه ټول ولیدل

راوینسوئی مې ولې؟

راپاخوئی مې ولې؟

دا رغوئی مې ولې؟

ما به لیدل چې د زمان توپان وهلی بېړی

د گردابونو طلاطم کې ړنگه بنگه خوځي

د خپو غېږې ته ورخرمه سي ډوبېړی پکښې

د جاله وان له نامردیه څخه

د دې ظالم له بیباکیه څخه

بېړی له پړسو سره وجنگېږي

د غرقېدو له وېرې ټوله بېړی وال چیغې کړي

څوک د بېړی تیاره کونجونو ته له وهمه ځغلي

مال او اولاد هېروي

د ډیوې څنگ ته له قاه قاه سره غاښونه برېښي

ورکه مېنه

دا جاله وان دی ظالم
زه یې خندا پېژنم
د دې لېوه سره پخوا هم څه آشنا غوندې وم
ماهرڅه ولیده، خو هیڅ مې لاویلي نه دي
زه د بېرې د ډوبولو شاهد
زه د توپان د خوځېدلو شاهد
ماله آرام ساحله تېښته لیده
زه په لوی لاس د غرقېدلو شاهد
را وینسوی مې ولې؟
را پاڅوی مې ولې؟
دا ږغوی مې ولې؟

ما به لیده چې د غوغا د چوپېدو د پاره
سپینې آبدارې تورې څه په بې آبی سرې کېږي
تر یو څو سووکرېو وروسته څه کمزورې چیغه

ورکه مېنه

وروستي نفس د زولنو په شرنگهار کې ورك كي
يو لا لهانده زړه آرام غوندي سي
يوه سينه د هديرې په رسم
يوه کوچنوتې قفسچه کې هلته
يو لوی جهان لره مکان پيدا کې
يوه نرۍ شانې لمبه تورې تيارې ته درومي
دا بدي سكوت په غېږ کې حرکت ډوبېږي
خوك د ژوندي مرگ په ارزو د گولۍ لارې څاري
خوك بيا د مړه ژوندون بقاته له ايمان تېر سول
زه د زگېروي د چوپولو شاهد
زه د ترټلو د لوټلو شاهد
ماتا ږاكونه چپاوونه ليدل
زه د سرو څاخكو تويولو شاهد
را وينوئ مې ولې؟
را پاڅوئ مې ولې؟

ور که مېنه

دا رغوی مې ولې؟

ما به لیده چې د جلاد په وینو سرو منگولو
ما به لیده چې دلېوانو د خیرلو وهم
خلک د ورورپر جنازه نخول
خلک په ډکو ستونو وځندول
ما به لیده چې څوک د مینې د لرلو په تور
ولې سنگسار سو، ولې ټولو گناه کار وباله
ما به لیده چې خلکو لوی- لوی گناهونه ستایل
هرچا چې بڼې منگولې سرې کړې قهرمان قبول سو
دلته قاتل قضاته نه کشېږي
دلته چې سر وهي سردار یې بولي
دلته د سرو لاسوپه نوم عبادتونه کېږي
سجده هغو ته ده چې زړونه یې سینو کې نسته
زه بې گناه گناهکاران پېژنم

ورکه مېنه

ما گناهکاره جنتیان وليدل
زه د پایکوب د سرکوبونو شاهد
زه د قاتل د سرو لاسونو شاهد
چاد منبر پر سر گناه ستایله
خود ثواب د سنگسارونو شاهد
خوک چې زرگونه قتلوي خلك بيعت ورکوي
هغه چې وينې پاکوي، هغه د ورځ ته درومي
د گناهونو د تمیز پر میدان
د دې نړۍ د عدالت شاهد یم
راوینسوی مې ولې ؟
راپاخوی مې ولې ؟
دا رغوی مې ولې ؟

پرېږدی چې هرڅه په سینه کې ولحد ته یوسم
د شعر ژبه مې گونگی- بڼه ده پرې سوې بڼه ده

ورڪه مڻه

په سترگو وينم خو چي نه يم گربدلي بنه دي
دلته ليدل او كول بنه دي شه ويل كفر دي
په رنو سترگو ژوندي ڊپر اوسپري
خو خوك چي ژبه لري سر نه لري
دلته لاسونه پرپڪدل ژبي يي هم غوخي ڪري
خو سترگورو هرڇه وليده گونگي پاته سوه
زړه ته مڻي نه لوپري چي زما د ژبي دوه بخري
د کلو پورندي تازه کي انگارونه جوڙکي
زه د انگار خاموشول نه غوارم
خو د چاور هم بلولاي نسيم
خوڪ له بخري د اور طمع لري
زه يي سڪروتي لرم خان په سوزم
پرپردي چي وسوخپرم
پرپردي چي وڪپرم
چپرته به زه هم د ويلوپه تور

ورکه مېنه

د دې ليدنو د ويلو په تور
د ژبورو په دود خپله سزاگي ووينم
زما په مرئ باندې به هم د چامنگولې سرې سي
راوينسوي مې ولې ؟
راپاخوي مې ولې ؟
دا رغوي مې ولې ؟

کابل

۱۹۷۷ - سپتمبر

ورکه مېنه

زه به شهيد يم

گرانې يو ورځ به مې د قبر سرته وينې ژارې
زه به شهيد يم رشتياسوي به وي ټول خوبونه
راته زنگېرې به د فکر په درياب کې لاهو
او دريادېرې به نامراده د ځوانۍ خيالونه

ما د واده په شپه لاغارې درته خلاصې کړلې
ماويل لنډ دي زمونږ د مينې او خوښۍ مزلونه
زه د ناپايه جنګ لښکر ته برتي سوي يم
زه د گولۍ لارې څارمه، گولۍ زما گامونه

درته يادېرې هغه زموږ دکلي ښکلې ناوې
چې د رستم شهيد پر قبر باندې وغورږېده

ورکه مېنه

لا يې لاسونه په نکریزو لا يې تلي سرې وې
چي بيادبخت له بيده تاله څخه وغورځېده

درته يادپرې هغه بله ببر سرې کونډه
چې لېونۍ غونډې به گرځېده په کلي کلي
هغه يکې مجاهد زوی يې چې په بم کې والوت
چي غبرگې لونه يې اورونو دنياپام سوځلي

زه به هم نن وي که سباوي ديارانوسره
دايدي سکون په غېږ کې زنگېدلی يم
ما به هم يادکي يو څو ورځې دمورچل ملگري
نوربه يوازې ستا پر شونډو اوسېدلی يم

گرانې زما زوی به په لمبه دانتقام لويوې
ورته به وايې چې روسانو دې دی پلار وژلی

ورکه مېنه

په الاهو به يې تازه کې د غضب اورونه
خو چې دوږخ کې غليمانو لره کوراو کلی

د ابا قبرته يې راوله خالپوڅو لره
او هره شپه ورته کوه د گوډ غازي "۱" نکلونه
چې بې وطنه بله هيڅ ليلاو نه پېژني
دوينو څاخکو ته يې ورکه ميوندي اورونه

زما د زوی نوم به يا "شېرشاه" يا "خوشالخان" راايرېدی
په غوږ کې ورکه د "مېرويس" او "احمد شاه" نومونه
چې زما له مسته کندهاره بې خبره نه سي
سنگر، سنگرېې هره لويشت په وينو سره دښتونه

گرانې يو ورځ به مې د قبر سرته وينې ژاړې
زه به شهيد يم رشتياسوي به وي ټول خوبونه

ورکه مېنه

راته زنگیږې به د فکر په دریاب کې لاهو
او دریادېږي به نامراده د ځوانۍ خیالونه

کوټه

۱۹۸۸/۱۰/۱۱

---

(۱) گود غازی د کندهار هغه پهرمان مجاهد او پهلوان شهید دی چې په کندهار کې داسې غوږ نسته چې د نوموړي له نوم او کارنامو سره اشنانه وی.

ورکه مېنه

ژوند

ژوند تلاش دی پر مخ تله دی
حرکت دی، خوځېده دي
د تيارو روښانول دي
سوځيده دي ويلېده دي

د هسټۍ په مسټه غېږ کې
د نېستيو هېرول دي
له ساره ساحله تېښته
په توپان کې اوسېدل دي

د ژوندي تلاش په لار کې
ژوندي غاړې نذرول دي

ورکه مېنه

هرڅه - هرڅه پرېښودل دي
له سکوته راوتل دي

نه نشه ده نه څمار دی
نه څمونه تشول دي
لحدونه پنگول دي
د محشر برپا کول دي

کابل

۱۹۷۹-جولای

اوبښکې

څه تودې تروې اوبه دي
د گربوان په لور بهېږي
ابدي سکون ته درومي
له ژوندۍ سترگې بېلېږي

له هر څاڅکي سره مله وي
د مرموز جهان پښوونه
پر آشنا لارو وراخلي
نابلده قدمونه

د کمزورې دنيا ژبه
د قدرت پښو ته ورلوېږي

ورکه مېنه

د احساس بیده نغمه ده
په بانو ږغول کېږي

دا شریکه گونگی ژبه
هرې سترگې ته آشنا ده
دا د هرې مینې کور دی
دا د هر نفرت غوغا ده

کابل

۱۹۷۹-جولای

ورکه مېنه

بنکلا

چې په زړه د طبیعت کې
هنگامه د عشق بریا سي
د قدرت د نازل له بحر
د هنر قطره جلا سي

چې د حسن د بت گوتې
د اعجاز بریط آغاز کې
زمزمه سي، ترانه سي
اشکاره د جنون راز کې

چې د ریاب د خلقتونو
د احسان پر څپو راسي

ورکه مېنه

په موجونو گردابو کې
د تحسین څاڅکي پیدا سي

دا شعر سومنات دی
دا کعبه ده د خیالونو
دا بنایست دی دا بنکلا ده
دا سروش د هنرونو

کابل

۱۹۷۹/سپتمبر

ورکھ مېنه

مرگ

د سکون په ورکړه غېږ کې
د مستیو ډوبېده دي
د عدم پر تیاره لاره
د هستیو ورکېده دي

د کاروان په هر رباط کې
مسافر له پنبو پاتېږي
دا نیمگړي سفرونه
بې ثمره شان ختمېږي

څوک د ځمکې زنی کېږي
څوک په اور کې سوځل کېږي

ورکه مېنه

څوک په مرگ ژوندي پاتېږي
څوک په ژوند له چا هېرېږي

د زمان اژدها وڅوري
يو لړۍ د حوادثو
د لحد په نامه پرې کي
يو دولۍ د حوادثو

کابل

۱۹۸۰/مارچ

ورکه مېنه

زما شعر

د زمان په هېرو شپو کې
يوه ورکه حادثه ده
د هستۍ په دريابو کې
يوه تېرې زمزمه ده

د خمارې مستۍ خروښ دی
د مستۍ د خمار شپه ده
يو گونگی شانې فریاد دی
يو خاموشه ترانه ده

ورکه مېنه

يو ترټلی اسویلی دی
يو ځپلي خاطره ده
د جنون د اوبسکو لار دی
د باکوس د خم څپه ده

خزاني سرکوب وهلي
ځوانيمرگه هنگامه ده
د یو لپري جرس ريغ دی
نا آشنا غوندي نغمه ده

د مړ ژواندي لمبي کور دی
د بي سازه نغمې شور دی
د شهباز د ماتم رقص
د نیمگري اوبسکی اور دی

ورکه مېنه

د ژوندون پر بیدو کړېنو
يو کاروان دی د خیالونو
د شاهد په خوله داستان دی
د ژونديو تاراجونو

کابل،

۱۹۷۹/سپتمبر

ورکھ مہنہ

پنہمانہ بہ سی

گورہ بناستی نجلی پنہمانہ بہ سی
خولہ تر قیامتہ ڄوک خولگی نہ بولی
دا بی انصافہ، دا ہرجن خریدار
پرونی بنکلی ناوکی نہ بولی

ڄوک یی واوہنکو تہ ہم نہ ورگوری
ہغہ کتو کپی چپی رمزونہ نہ وی
ڄای یی د شعر پہ ڄپو کپی نستہ
چپی د ڄوانی پکڻی موجدونہ نہ وی

کلہ چپی واوری د زمان پر گوتو
دا د سہلیو پہ شان تہز کلونہ

ورکه مېنه

کله چې وغورږېږي نوې ځوانۍ
او تا ته پاتې سي خالي نکلونه

نور به دې اوبنکې مرغلرې نه وي
ناز په دې هم څوک توسولای نه سي
د تودې غېږې گرمه مينه به دې
د چا اورونه سرولای نه سي

پر سورکۍ شونډو به دې ورك تبسم
زاره دردونه هېرولای نه سي
د بانو غشي به دې پخ وي هلته
د خلکو زړونه به پېيلای نه سي

پر سپينه غاړه به دې تورې څونې
راتاوېدلای زنگېدلای نه سي

ورکه مېنه

د ناڅاپي کتو يادونه به دې
د چا خوبونه وينبولای نه سي

ستا به هم زما په شان ځواني تېره سي
ستا به هم ما غوندې مستي هېره سي
ته به هم ياد کې د ځوانۍ خوبونه
په ژوندانه به دې هستي هېره سي

گوره بنايستي نجلۍ پښېمانه به سې
خوله تر قيامته څوک خولگۍ نه بولي
دا بې انصافه، دا هېرجن خريدار
پروني ښکلې ناوکۍ نه بولي

کابل

نومبر/۱۹۸۰

ورکه مېنه

بغاوت

سوځوئ د مينې نښې
هېروئ پردي يادونه
پنځوئ د تقوا خوڼې
ماتوئ د اور خمونه

پندوئ د زاهد سترگي
ورخراب كئ خلو تونه
پرېكوئ د ساقې گوتې
چې ونه وېشي جامونه

خڅوئ مالگينې اوښكې
لمدوئ د گربوان لارې
د ژوندون په رمزچې پوه وي
په هستې كې نېستې څاري

ورکه مینه

بخوئی سر کنبی هیلې
سوځوئی د امید پلونه
ماتوئی د شیطان د ارې
ورانوئی د زاهد خونه

د نړۍ له رنگه تبتی
په دې رنگ کې دو رنگي ده
اهریمن زیتون په لاس دی
د عدن نگهبانی ده

د زقوم د زهرو څاڅکي
د سوماله بوټو څاڅي
نامردی نه ده نوڅه ده
په ډک خم کې خمار ناڅي

ورکه مپنه

خرقه پوش ساقي سنگسار سو
د مينوش زاهد په کور کې
د گناه سکروټې سوځي
د پرهپز په ساړه اور کې

ځي ژوندي کفن په ځان کي
د هستي له غوغا تبتتي
د دوېخ لمبو ته ورکي
درياً لستونې سکبتي

دا د پټې مينې شور دی
دا د لځي گناه زور دی
دا د رنګي آروز رقبه ص
دا د توندو اوبکو اور دی

ورکه مېنه

دا بې رقصه پایکوبي ده
دا بې چيغو بغاوت دی
دا بې میو بد مستي ده
بې کتابه عبادت دی

دا د عقل لیونتوب دی
دا د بنگو هوبنیاري ده
د ژوندون جنازه اخلي
په کفن کې بد مستي ده

دا د زړه په غوږو واوری
د مغان د پیر وصیت دی
نن یې نوی خېسته کېږدی
که څه دېر دی که خلوت دی

کابل - ۱۹۷۷/جولای

ورکه مېنه

بيده خيالونه

هېر که آشنا بېده خيالو نه هېر که
هېر که آشنا داوینس خوبونه هېر که
هغې چې رنګی سولې بنڅې سولې
د هغو هیلو لحدونه هېر که

خدای دی که ترنګ مې له ربابه وځي
زړه مستي مې په نغمه کې نسته
خندا بیده سوه اوبنګې وینې سولې
دځوانی جوش مې په سینه کې نسته

هغه چې وزمولېدې ورژېدې
هغه غوټی د یادولونه دي

ورکه مېنه

هغه چې زړونه رغولای نه سي
هغه نغمې د رغولو نه دي

زه د خر مستو د سرکوب نیمه خوا
ته رانه اوس هم پایکوبونه غواړې
زه په ژوندوني ځوانیمرگ سوم دلته
ته مې په وینو کې اورونه غواړې

زه سره ابلیس پر مخ وهلی يم
زما څخه هېر سول فردوسي یادونه
زما څخه مه غواړه تاوده رگونه
زما څخه مه غواړه یاغي خیالونه

کراچی

نومبر/۱۹۸۱

ور که مېنه

زما خزان

بنکلو منم د زړونو بنکار ته وځئ
خو زما زړه د بنکارولو نه دی
ولاره مستي، ولاره ځواني تېره سوه
نور مې احساس د پارېدلو نه دی

تاسې به غواړئ زما په مړه سينه کې
مينه ژوندی کې پکې شور پيدا کې
غواړئ چې زما په دې ساره نغري کې
سکروټې ولټوئ اور پيدا کې

غواړئ چې زه هم د زلميو غوندي
درسره ونڅېږم وخنډېږم

ورکه مېنه

غواړئ دا مات زړگی مې وپاروئ
درسره ومسپېرم و گله پېرم

زما له رباب څخه مستي مه غواړئ
زما په ترنگ کې د خزان افسانه
زه د امان له بڼاره و کوچېدم
زما هره اوښکه د توپان اندېښنه

زما د رباب تارونه وينې ژاري
زما له شهبازه څخه اوښکې اوري
زما په نغمه کې د مرگی زگېروی دی
زما پر بستر د لحد سيوری ښوري

زه نابله زه لار ورکی کوچی
دې کرلېچو نومې ځواني ورکه کره

ورکه مېنه

زه د خو ورکو خاطر و نکلچي
په دې تيارو کې مې هستي ورکه کړه

نور د پاوليو شرنگهاري سره
خپرن لستوني غورځولای نه سم
د مرگ غبار مې ژوندي لمړ پټ کړی
پر ځنگدن يم نخېدلای نه سم

بنکلو منم د زړونو بنکار ته وځئ
خو زما زړه د بنکارولونه دی
ولاړه مستي ولاړه ځواني تېره سوه
نور مې احساس د پارېدلو نه دی

کابل

۱۹۸۰/سپتمبر

ورکه مېنه

د سيند لور

يه د سيند لورې غنم رنگې نجلۍ!
مړ ژواندى زړه مې تخنولای نه سې
زه خو د سپينو اننگو مين يم
ته مې احساس راوينولای نه سې

نه دې پر لنډه زنه خال وهلى
نه دې په غاړه امپلونه ښکاري
نه دې خپرې په نکريزو ښکلې
نه دې په پښو کې پايښونه ښکاري

نه دې پر شونډو لېونۍ تبسم
نه دې په سترگو کې رمزونه وينم

ورکھ مہنہ

نه د نخر و خخه کره وره وره سوې
نه دې د زرکې قدمونه وينم

ته به بنايسته يې لگولي دې دي
د چاد مينې لپوني اورونه
خوزه د غرونو د هوسيو مين
زماياد پرې پښتني نازونه

زه پښتني غېرې لوی کړی يم
زه پښتني مينې روزلی يم
زه سپينو غېرو تمه لوېدلی يم
زه سپينو لپچو زنگولی يم

کراچی

نومبر/۱۹۸۱

ور که مېنه

هېره مستي

مه يادوه تېرې پخوانۍ کبسي
مه يادوه ماته د خوانۍ کبسي
هېرې د مستي کبسي
هېرې مې کړې هېرې سوې
ماچې بيدولې د مستي نشي
ما چې وپنډاوه خمار په زړونو کې
زه چې د هر بنگ سره همراز ومه
زه چې د هر ترنگ سره شهباز ومه
زه چې د هر شرنګ د سور آغاز ومه
زه چې ورکېدمه د بنګلا سره
زه چې ډوبېدم په ورکو غېږو کې
هېرې مې کړې هېرې سوې
هېرې سولې تېرې سوې
مه يادوه تېرې پخوانۍ کبسي

ورکه مېنه

مه يادوه ماته د خوانی کيسې

هېرې د مستی کيسې

هېرې مې کړې هېرې سوې

* * *

زما د سر نوشت په تورو لارو کې

نسته يوه تته د اميد لمبه

ورك يمه،

لاهو يمه!

مه سوځوه ما په دې يادونو کې

مه ډوبوه ما پر دې خيالونو کې

مه مې توسوه په سرابونو کې

پرېرېده چې يوازې يم

وسوځم ايره سمه

وخوري د تياری بنامار

زما د ژوند وروستی وړانگې

ورکه مېنه

پرېږده د گمنامې نېکمرغې کيسې
مه يادوه ماته د خوانۍ کيسې
هېرې د مستې کيسې
هېرې مې کړې هېرې سوې
پوه سوم چې دا زما د ژوند وروستی غروب
بله طلوع نه لري
لېرې د خونخوار افق په غېږه کې
مه بنايه و ماته د اميد کرښې
يو وار تېر وتلی يم
ژوند خطا ايستلی يم
غېږ کې د شنو پانو يې زموللی يم
نور مې پرهارونه د کتو نه دي
نور مې اسويلي د اورېدو نه دي
خپله اشيا نه مې سوځولې ده
خپله مې بېرې توپاني کړېده

ورکه مېنه

خان مې د ساحل له آرامۍ څخه
وغور څاوه لېږي توپانونو کې
گېر سوم په بې رحمو گردابونو کې
پرېږده، د زمان نهنګ
پرېږده، دا ظالم صياد
ورکې کړې د زامې په خړبې کې
زما وروستی سلګۍ
نور د جوړېدو نه يم
نور د رغېدو نه يم
مه راکوه ماته سُرابي زېږي
مه يادوه تېرې پخوانۍ کيسې
مه يادوه ماته د ځوانۍ کيسې
هېرې د مستۍ کيسې
هېرې مې کړې، هېرې سوې

ورکه مېنه

زما کندهاره!

زما کندهاره د زمرو وطنه!
زما د سرکښو پښتنو وطنه!
خو نه ياغي يې صدقه دې سمه
د نافرمانو جنگيالو وطنه!

بيا دې ترنك توپانی سوی وینم
بيا دې ارغند په مستېدو راغلی
بيا ارغسان دې بيا مـوجونه وهي
بيا دې هلمند په خروښېدو راغلی

بيا د زړې تورې د خړپ يادونه
بيا دې په سترگو کې اورونه وینم

ورکه مېنه

بيا د "ايوب" سره لښکرې راغلی
بيا د رېډيو داستانونه وينم

لکه چې بيا دې څه يرغل نيت دی
لکه چې بيا دې غورېدو په زړه سو
لکه چې بيا دې څه په زړه کې گرځي
لکه چې بيا دې خوځېدو ته زړه سو

زما کندهاره! د زمرو وطنه!
زما د سرکښو پښتنو وطنه!
ځونه ياغي يې صدقه دې سمه
د نافرمانو جنگيالو وطنه!

ستا د پايلوچو تر بگريو واری
ستا د تېرو تېغونو جنگ وگرځم

ورکه مېنه

ستا له غرور څخه کاره تگونه
ستا قهر وگرځم ستاننگ وگرځم

بيا د "ملالي" ميوندي خرڅبڼه
بيا "تورپېکي" د فرنگ خونه سوځي
بيا د بابا د پاني پت هنگامه
بيا "شاه محمود" اصفهانونه سوځي

بيا د "گرگين" پرکور مرگي مېلمه دي
بيا د "ميرويس" په نامه وغورېدي
بيا د "اشرف" د انتقام لمبه ده
بيا دې د قهر وينې و خوځېدي

بيا دې لمن د شهيدانو ډکه
بيا د کوچني غازي زانگو زنگوې

ورکه مینه

بیا دې په وریځو کې سپلونه گرځي
بیا دې په غبر کې زلزلې وینوې

زما کندهاره د زمر و وطنه!
زما د سرکینو پښتنو وطنه!
څو نه یاغي یې صدقه دی سمه
د نافرمانو جنگیالو وطنه!

کراچی

۱۹۸۱/۱۰/۱۱

ورکه مېنه

د هستی قبر

دا دې راغلل د خزان بادونه ورو-ورو
رژوي مې د خوانی گلونه ورو-ورو

خود آگاه دخاموشی غېږې ته درومي
چې غوغا ته تخنېدل رگونه ورو-ورو

د مرگي قاصد مې غم دمستی غواړي
راته بښي د لحد خوبونه ورو-ورو

چې يې خاڅکی د کوثره سره سیال و
زمانی غلیم يې وړي خُمونه ورو-ورو

ورکه مېنه

نن د هوبن له دوږځي سينې راوځي
مدهوشی چې پاڅول خيالونه ورو ورو

چې ژوندی وه هر نفس په نوې هيله
له هغې سينې راځي دودونه ورو ورو

پر ديوه مې د تيارې پرتم راپرېووت
پکې اورم د ماتم ږغونه ورو - ورو

لکه هېره دزاره قبر جنلې سي
هسې هېرسول دمستی يادونه ورو ورو

سرنوشت مې غوړولې دمرگ تور دی
پکې شمېرم دهستی قبرونه ورو ورو

کراچي - ۱۹۸۲/جون

ورکه مېنه

پردی انگرې

ساقی نن مې په پیاله کې جوهر نسته
په ترخو اوبو کې بوی د کوثر نسته

چې د شېخ د سر جنلوی یې نخوله
برني تازه اورونه محشر نسته

چې توبه یې په طواف کې ماتوله
د هغه انګاري خاڅکی شرر نسته

چې کوگل داوړدو شپو ورباندې روڼ و
د هغه یلدا په زړه کې قمر نسته

ورکه مېنه

يا مې بن د خوانی لاین د خزان لاس کړ
يا د تاك په افسانه کی اثر نسته

يا دې نه دی نینتېځلي سره بخڅري
يا په غږپ کې د سکروټو گذر نسته

پوه سوم- پوه سوم ستا لاسونه کوڅري دي
چا ویل چې ستا په خم کې گوهر نسته

خو مستي وه، که هستي دواړې پردی سوې
د پردیو په انگر کې اختر نسته

پېښور

۱۹۸۲/۳/۲۱

ورکه مېنه

ايز سالاري

دېر پخوا دي واقع سوي د انكلو نه
دې كيسه باندي اوبستي دي قرونه

اوسېد له خو لېوان يوه ځنگله كې
څيړول به يې څاروي ضعيف ښكارونه

ښخولې يې په نرمو غوښو دارې
راايستل يې له ژونديو سينو زرونه

ورکه مېنه

گرځېدلای په ځنگله کې چېرته نه سواي
که هوسی وې که مرغومي که پسونه

خو هر گوره مروروه یوله بله
پېښېدل به همیشه پکښې جنگونه

یو د بل د مرگ په طمعه گرځېدله
لکه مړي سره وکاندي تېرونه

یوه ورځ د ایر په کور کې سره ټول سول
خو لېوان کاره منگول تېره غابښونه

د گیدر په مشوره سره پخلا سول
سره هېر یې کرل زاړه عداوتونه

ورکه مېنه

په هوس ویشل کېدلې د ښکار غوښې
له مړوگېدو راووتل تېغونډه

هم منگولې هم یې ډکې دواړې زامې
د چا غوړې سوې سړمې د چا برېتونه

د خوښیو، خوشالیو په مجلس کې
ایرې ولاړ سو ښورول یې بوخ غوړونه

وې: ملگرو! راولاړ سئ غېږ په غېږ سئ
رانېژدې سئ سره ورکاندئ لاسونه

لکه وروڼه یو له بله سره خپل سئ
نور ایره کئ د نفاق ظالم اورونه

ورکه مېنه

هر لېوه چې د ایر غېږې ته نېژدې سو
ایر یې تاو کړل پر سینه خپل مړوندونه

په کنبې کنبوبه یې ورمات کړله هلوکي
له سینې به یې را وختل آهونه

هر لېوه سر په خېرو په زگېروی سو
تېرول به یې په پته خپل دردونه

وروسته ایر ویل ملگرو کار تمام دی
اوس په کار دی مشر ورور پاخه فکرونه

د مجلس له کونجه رغ وکر گیدرې
سیال دې نسته در خالي سول میدانونه

ورکه مېنه

مبارك دې مشرتوب او پاچهي سه
زمور دې مات كرل دشمزيو ټينگ هډونه

ته د تخت په نوم نازېره هوسپره!
مور ته جوړ سول په ژوندوني لحدونه

که زمورخوښه وي که نه وي ته سلطان يې
چلوه پر هديره باندي حکمونه

پېښور

۱۹۸۲/۵/۱۸

ورکه مېنه

لېونتوب

راسه مات كړه لېونتوبه دا د عقل تدبېرونه
د عدن له باغه وځم را نصيب كه دورځونه

چې د هوش قالب ته لوبېږي د آدم د عدم خبنتې
راته بنسټه د نېستې لارې چې هستي ده له جنونه

چې د عقل ترازو دى د بنكلا د نېستې فكر
خدایه مه كړې را په برخه دا بدرنگه تدبېرونه

چې ریا پكښې سوځېږي چې پرهېزېكې ايره سي
هغه سوى لرمون غواړم هغه سوځنده اورونه

ورکه مېنه

چې تقوا پکې لمبه سي، چې توبه په پکې بیده سي
په ازل کې مې آزاد که د هوبسياروله قانونه

چې خوبسي پکې ژرېرې چې خندېرې پکې اوبسکي
چې حیات پکې بیدېرې، چې وينېرې تابوتونه

چې خواني پکې رږېرې، چې خزان پکې غورېرې
نا اشنا سفر کومه نابله رباطونه

چې داستان مې پکې ورك سي دژوندون دنواوبدو
پی کومه هغه لارې د مجنون بیا باني پلونه

پېښور

۱۰/اکتوبر/۱۹۸۲

ورکه مېنه

تنکی غوتی

بنايستي نجلۍ د سرو گلونو گېډۍ
ته لا وړه يې لويه سوې نه يې
ستا د بنکلا پردې لا خيرې نه دي
ته لا غوتۍ يې سپرېدلې نه يې

تا لا د سوې مينې سره اورونه
د چا کوگل کې لگولي نه دي
ستا د نازونو د انکار کرشمو
د خلکو هيلې زوکلولي نه دي

په رېرېدلې په تبجنه ژبه
چا خپله طمع دربنودلې نه ده

ورکه مېنه

په لومړۍ ځل دې په تياره سينه کې
د مينې شمع لگېدلې نه ده

تا تر بانو لاندې په مړو کتلو
د چا خوبونه کوچولي نه دي
ستا د راتلو د انتظار ثانيې
چا لېونو غوندې شمېرلي نه دي

ته لا د شمعې ونړۍ وړانگو ته
کرار کرار د لوڅپدلونه يې
ته لا په غېږ کې ډوبېدلای نه سې
د لوبېدلو د زبېښلو نه يې

ستا کرشمو لا ستا خوبجنې سترگې
د چا پر لوري اړولي نه دي

ورکه مېنه

په نیمو شپو کې دې بیده تبسم
د خلکو وینې سوځولي نه دي

بنايستي نجلۍ د سرو گلونو گېډۍ
ته لا وړه یې لویه سوې نه یې
ستا د بنکلا پردې لا څیري نه دي
ته لا غوتۍ یې سپرېدلې نه یې

ته به هم لویه سې د طمع به سې
ستا د سینې غوتۍ به وسپرېږي
د وینو شپو د تېرولو به سې
ستا د بنکلا پردې به وڅیرېږي

پر نری شونډو به دې مچې اوري
سترې خولگۍ به خو ځولای نه سې

ورکه مېنه

مرموز بخري به دې زړه ته توی سي
روح به له اوره خلاصولای نه سي

د سورکی شونډو په اورونو به دې
د چا به زړه کې وينې وسوځېږي
د شرم لاس به کېږي له سترگو لېږي
ورينمينه غېږه به دې وغورېږي

د پټ انگار د سرېدو په خاطر
به درنه هېر سي د گناه يادونه
نازک زړگی به دې ټوپونه وهي
درباندي گرخي به پردي لاسونه

ته به هم کله د ماشومو په څېر
په تودو اوبنکو کې مسکې سي چېرته

ورکه مینه

لوڅه به لوپړې د هوس مخی ته
له خپله ځانه به پردی سې چپرته

تا به هم وسوځي د مینې لمبې
ته به هم یادکې بېگانه نومونه
ته به هم ډېرې تورې شپې کړې روڼې
او ستا په یاد به سي حرام خوبونه

بنايستي نجلۍ د سرو گلونو گېلۍ
ته لا وړه يې لويه سوې نه يې
ستا د بنکلا پردې لاخیرې نه دي
ته لا غوتۍ يې سپرېدلې نه يې

بېشور

۱۹۸۳/۱/۱۹

ورکه مېنه

بېگانه

د نا اشنا سترگی گونگی اوبسکه يم
رغرم ځلېرمه ورکېرم چېرته
لکه د هېرو کيسو ورك نومونه
له زړونو وځمه هېرېرم چېرته

د يوه لېرې غره د تېرو تر منځ
يوه غوتې يم غورېدلې يم
نه د اوربل نه د گربوان په طمع
نه د چا سترگو پېژندلې يم

زه د هستې د کهکشان پر لمن
نا پېژندلې ناليدلې ستوری

ورکه مېنه

د يوې لېرې نابلدې درې
پر يوه پان باندي لوېدلی سيوری

زه د حیات د آسمانونو څاڅکی
ژوندی دریاب ته رالوېدلی یمه
يوې څپې يوه لحظه اخیستی
وروسته له ځانه پردی سوی یمه

د پردی سیل سره الوتی مرغه
د بل په خوښه وزرونه وهم
د سوز نارې مې بېگانه دي دلته
ځکه پرخوله باندي مهرونه وهم

زه یو کیسه د لېوني پر ژبه
د چا غوړو ته رسېدلې یمه

ورکه مېنه

چامې پرلوري راکتلي نه دي
چاله ناکامه اورېدلې يمه

د ناآشنا سترگی گونگی اوبنکه يم
رغړم، خلبېر مه ورکېږم چېرته
لکه د هېرو کيسو وړک نومونه
له زرونو وځمه هېرېږم چېرته

دنمار

۱۹۸۳/۵

ورکه مېنه

مه پوښته نسيمه!

مه پوښته نسيمه، زما د غرونو څوکې مه پوښته
تيرې يې درد منې دي
مه بنوروه ونې، د گل بوټو څخه لېرې سه!
څانگې يې خوږ منې دي
ته به دغوټيو سپرېدلو ته راغلی يې
ته دارغوان ومچولوته راغلی يې
ته دنسټرن وبويولوته راغلی يې
ته به د شاعر زړه تخنولوته راغلی يې
نه، نه تېروتلې يې
ته، نه غولېدلې يې
داهغه چمن نه دی

ور که مېنه

داهغه وطن نه دی
داهغه گلشن نه دی
بن نه دی، ختن نه دی
دلته لېونتوب توپاني سویدی
دلته کې وحشت لیونی سویدی
دلته اهریمن راپربوتلی دی
دلته جنازې دي، هدیرې دی، لحدونه دي
ساندې دي، مرگونه دي
هېرې دي له خلکو، که مستی دي که نازونه دي
اوبنکې دي، غمونه دي
گروپې کنډوالې دي، لېونتوب سوي بناړونه دي
ډزې دي، توپونه دي
بم دی، تنوزونه دي
اور دی، دو ږخونه دي
آخ دی فریادونه دي

ورکه مېنه

چيغې دي، وحشت دی، ورکې ميندې اولادونه دي
وينې دي، اورونه دي
مه پوښته نسيمه، زما د غرونو خو کې مه پوښته
تيرې يې درد منې دي
مه بنوروه ونې، د گل بوټو څخه لېرې سه!
څانگې يې خوږ منې دي
* * *

ورو څه، په قراره څه، د غرونو په لمنو کې
خوږ به دې څنگونه سي
ستا د ارغوان تر لېمه وينې خوځېدلي دي
رنگ به دې لاسونه سي
ستا د گل سرخ پر لمن وينې ټوکېدلي دي
ورک به دې مزلونه سي
مه ورڅه نسيمه، د کېږدې پر لورې مه ورڅه!
مرگ پکې کرلی دی

ورکه مېنه

مه غواړه شرنګی له امېلونو له پاولیونه
ژوند پکې سوځلی دی
نورې نه کېږدی سته، نه د نیمې شپې اورونه سته
نه سپینې سپوږمۍ ته چادناز کیسې رمزونه سته
نه ستا هر کلي ته شنه باغونه، چمنونه سته
نه د دنگو پېغلو پر نړۍ غاړو لارونه سته
هر څه سوځېدلي دي
هر څه زمولېدلي دي
هر څه نړېدلي دي
ډوبې دي د ژوند د حرکت بېرې
ورکې دي د ځوانو ارمانو لړۍ
ماتې دي د مینې د الفت کړۍ
هېره ده د عشق او پیوستون نړۍ
تاته نه کوربه سته نه سلام ته څوک درتلاي سي
نه دې نستر ته نه غاټول ته خنډیلا سي

ورکه مېنه

نه خوږ منې پښې ستا پر لمنو نڅېدلای سي
نه دا ماتې لیچې په اتن کې غورځېدلای سي
مه پوښته نسیمه، زما د غرونو څوکې مه پوښته!
تیرې یې درد منې دي
مه بنوروه ونې له گل بوټو څخه لېری سه!
څانگې یې خوږ منې دی

واشنگتن

۱۹۸۴/۴

ورکه مېنه

ما د بنو اوبدونه لاسونه پر سر کړيدي
ما ته د ملك او د شيطان خبرې مه كوه

تا چې د جنون په نامه جوړې زولنې كړلې
عقل لېونى سو د زندان خبرې مه كوه

ما يې د فردوس د كوثر جام په دو وهلى دى
ما ته د دنيا سو دو زيان خبرې مه كوه

ما په وينو سترگو ستا خوبونه دلته ولېدل
پرې مې ږده زاځده د آسمان خبرې مه كوه

زه د لېونتوب لپاره هسې پلمه غواړمه
ما ته د مجنون او د بيابان خبرې مه كوه

ورکه مېنه

زه لکه جباب د اوږده ژوند سره آشنا نه يم
ما ته د سپلونو او توپان خبرې مه كوه

واشنگتن

۱۹۸۴/۴

ورڪه مينه

گيله من اشنا ته!

دا شعر د حبيب الله رفيع د "اورونو اووونو" د ڪتاب او د هغه د
رابرٽي گيلې په خواب ڪي ليکل سويدي.

زړه ته راتپره گيله منه اشنا!
ستاله خوږو - خوږو گيلو وگرځم
ستاله سپڻڻلو اسويليو قربان
ستاله ويرجنو ترانو وگرځم

ستا د "اورونو او ورونو" بهير
زه سوڻولي، ڙپولي يمه

ورکه مېنه

ستا د تودو ويرجنو چيغو آواز
له درانه خوبه پاڅولی يمه

ته باوري يې چې دا سرې وينې به
نن که سباوي چيرته رنگ راوري
د آزادۍ د ناوې لاس به سره کا
د مستۍ بزم به په شرنګ راوري

ما د هلمند سره د حال په ژبه
کيسې د فتحې د جشنونو کرې
مايې ليدلي دي ياغي خوبونه
ما سلسلې د تعبيرونو کرې

ته وايې مه غواړئ له مانه مستي
ژوندي جهان دی توپانو ځپلی

ورکه مېنه

ستا څخه هېر دی د پایزیب شرنگهار
وحشي لښکرو دې کورگی وهلی

ماله پخوا دا خزانې قافلې
د خپل ژوندون پر منزل وارولې
هېر مې کرل ټوله د ځوانۍ یادونه
هیلي مې هم ټولې نابنادهې سولې

زه یو ناکامه نابله سفر
د پردو غېږې ته راوړی یمه
دلته پوښتنه د دردونو نسته
زه بې دردیو گونگی کړی یمه

زما د احساس په تال کې ورکې نغمې
د دې محفل د اورېدلو نه دي

ورکه مېنه

زما د گونگۍ ژبې خاموشې چيغې
دلته د چا د پوهېدلونو نه دي

دلته يوې رېښتونې کړيکې سره
د تزويرونو جهان و خوځېږي
چابو لاسترگۍ رپولی نه وي
دلته زرگونې اوبسکې وبهېږي

زه يو پردېس يو ناامیده شاعر
زما اسويلي د اورېدلونو نه دي
زه د نصیب بنکاري ویشتلې مرغه
نور مې وزر د الوتلونو نه دي

زما د خیالونو نړۍ ونړېده
نه "جهاني" نه يې جهان پاته دی

ورکه مېنه

زما د آرزو پسرلی ورژېدی
نه یې نسیم نه یې باغوان پاته دی

واشنگتن

۱۹۸۵ - ۳

ورکه مېنه

سُر ابي هيله

يه زما لېونى خوبه!

يه زما غرخنى مينې!

يه زما كوثرى خياله!

يه زما اورنى وينې!

يه زما سُر ابي هيلو!

يه نيمگرو اميدونو!

يه پر ورکور باطونو!

هېرو سويو ارمانونو!

يه زما د خوب له دامه!

خوځېدلو هوسونو!

ورکه مېنه

یه زما د خیال له غېږې!
ورکوسویو جنتونو!

یه زما له ماشوم لاسه!
الوتلو مرغکیو!
یه زما خوښی پایمالې!
سوځېدلو بد مستیو

یه زما د فکر سینده!
یه زما د نظم اوره!
یه د ژوند ورکه ساحله!
د هونسیارې مستی کوره!

یه زما سپرابې تندی!
یه زما سُرابی جامه!

ورکه مېنه

د بې هوښه عقل خياله!
له اغازه تر انجامه!

يه زما فرهادي منډو!
يه زما مينې شپړينې!
د قسمت هېره سينه کې
خوځېدلې تودې وينې

زما ياغي مستو خيالونو!
يو وار زړه ته راستانه سئ
زما خوږو ورکو خوبونو!
بيا پر سترگو مېلمانه سئ

يو وار بيا مې وړلاهو کئ
د خيالي کوثر څپوته

ورکه مپنه

زما د خضر سمندر ته
زما نامرادو اندېښنوته

يو وار بيا مې په سينه کې
د ځوانۍ لمبه تازه کړې
يوه مسته ايښمه غواړم
نور مې ژوند لمبه لمبه کړې

يو وار بيا مې شپڅ ته يوسئ
د گناه زرگونې پانې
د سنگسار ميدان ته راوړئ
د بې هوښه قسمت کاني

ماته مه وايه نصيبه!
چې رښتيا مې سول خوبونه

ورکه مپنه

ماته مه راوره نسیمه!
زمولیدلی سوغاتونه

ماته مه بنایه آسمانه!
ستاله قهره سوخپدلی
ستا یاغی سیلاب وهلی
ستا خونی توپان وژلی

زه رنبتیا یم کپولسی
زه خیالونه درنه غوارم
زه له وینبو سترگو ژارم
زه خوبوننه درنه غوارم

دا د عقل خنخیر واخله!
لېونسی آزادی راکره!

ورکه مېنه

که احسان د ژوندانه دی
دا خیرات دې نیمه خوا کره!

ویر جینا

۱۹۸۶ N

ورکه مېنه

هسکه پاميره!

هسکه پاميره د غرونو ميره!
بيادې پرتهې دي واورې په ريره
بيا دې لمن ده د كيسو ډكه
د چاله فتحې، د چاله ويره

زمان درورې لښکر د تګو
پر سر دې اوري سره آفتونه
د حوادثو ځولې در سيخ سوه
د تورو ورېځو ياغی پوځونه

بيادې په غيږکې پنجشېرياغی دی
بيا درنه رپي دخلکو زورونه

ورکه مېنه

بيا دې ښکاره کړی پولادی موټي
بيا دې له زوره ډک سوه رگونه

بيا دې شل کړي بيادي مات کړي
د چا لاسونه د چا غاښونه
بيا له سکندره لارې دي ورکې
بيا يې خوږمن دي ټول اندامونه

بيا دې چوغې ته اړم سول غشي
بيا دې په تړو گرځي ټانکونه
بيا امتحان دی، بيا ازموينه
بيا د سل گونو فتحو يادونه

بيا دې پر څوکو واوړې لمبه سوې
بيادي گړپوان ته توی سول اورونه

ورکه مېنه

بيا دې لمن کې د مرگ نارې دي
بيادې د روکې ورك سول پوځونه

هسکه پاميره د غرونو ميره!
بيا دې پرته دي واورې پر بيره
بيا دې لمن ده له كيسو ډکه
د چاله فتحې د چاله ويره

لا درکې شته دی زړې سکروټې
لا درکې خوځي پلرنی وینه
درته یادېږي تېرې خبرې
لا درکې اوسي پرونی وینه

لا درکې گرځي زاړه پلرونه
لا درکې زېږي نوي مېرونه

ورکه مېنه

لا دريادېږي د زمرو مېنې
د بري چيغې، زاړه نکلونه

لا دې هستېږي په لوړو څوکو
د عقابانو کلي کورونه
درباندې گرځي تېرې مېنو کې
بنکاري منگولې، ياغي وزرونه

لا دې خروښېږي پر سختو کانو
د قهرېدلو اوبو موجونه
لا دې غرو مېږي په گړنگو کې
خرې باداسکې، وحشي سېلونه

لا دې لړزېږي له قهره موتي
لا دې سينه کې زلزلې پاڅي

ورکه مېنه

لا دې مستېرې جنګ ته رگونه
لا دې پر ګارو سپلونه ناڅي

هسکه پاميره د غرونو ميره!
بيا دې پرته دي واورې پر ږيره
بيا دې لمن ده د کيسو ډکه
د چاله فتحې د چاله ويره

خوچې نړۍ وي ژوندی به پايي
خوک چې اوسېرې ستا پر لمنو
کيسې به نه سي د زمان هېرې
ستا د پلرونو ستا د زامنو

خوچې جهان وي هسکې به اوسي
ستا د لمنې پولادي پرېښې

ورکه مېنه

ورکې به نه سي په افسانو کې
ستا په دروکې د وينو کرښې

خوچې آسمان وي، خوچې زمان وي
ستا خرڅښي به پکښې يادېږي
چې تاورکړي د غضب غشي
نه به مړه کېږي، نه به رغېږي

خوچې دامخکه، خوچې انسان وي
ستا به داستان وي او ستا خبرې
هېر به يې نه سي کاري وارونه
که اسکندر وي که سرې لښکرې

هی درواری سم د گوربت کوره!
ستا له درو، نه - ستا له شېلونه

ورڪه مڀنه

ستا له عظمته، ستا له قدرته
له لوڙو ڇوڪو له گڙنگو، نه

هسڪه پاميره، د غرونو ميره!
بيا دې ڀرتي دي واوري پر ڀيره
بيا دې لمن ده له كيسو ڏڪه
د چاله فتحې، د چاله ويره

وير جينا

۱۹۸۵۸

ورکه مېنه

جنون

پرېرېدئ چې دا تورې توپاني وربخې
بيا د شنه آسمان کناری ونیسی
پرېرېدئ د وحشت دا لېونی خپې
و څرخي راتاو سي گردابونه سي
ډوبې کړي د ژوند بېرې
غرق سي د هستی مفهوم
سره سي د افق لمن
توی سي د غروب اوبسکې

پرېرېدئ گناهونه رانه وتبنتي!
پرېرېدئ جهنم راباندې سترې سي!
پرېرېدئ چنگېزي منگولې سرې سي بيا!
پرېرېدئ انساني چيغې خاموشې سي!

ورکه مېنه

ړنگی سی د ژوند نغمې
وخوځي د مرگ څپې
مستې سي، موجونه سي
جوړ ترې سیلابونه سي
پورته توپانونه سي
وینس سي شیطاني ارواح
وگرځي راوگرځي
وسوځي وزر د فرودسي قاصد

پرېږدئ چې د توپ تر اورنۍ سینې
سرې لمبې راوالوزي
وغرمبېرې وخوځي
کور د څښتن وسوځي
پورته سي د مرگ چيغې
څیرې سي نازک زړونه

ورکه مېنه

ورانہ سي پر شونډو زمزمه د ژوند
چوپې سي نيمگرې سي نغمې پسې
پرېرېدئ چې د تانگ تر آهنيو پښو!
لاندي سي نازکې د خوانۍ هيلې
پرېرېدئ داتوم د خر مستۍ بچي!
ورانہ کي، تالاکي د ورورۍ نړۍ
رنگه سي د ژوند د تمدن لاره
هېره سي د عشق او پيوستون کرې
عقل د جنون و کورته ننوځي
پوه سي د آدم دا آدم سوز بچي
خشي يې وژلي دي؟
خشي يې سوځلي دي؟
ولې يې وران کړيدي؟
ولې يې د ژوند ترانې چوپې کرې؟
ولې يې د عشق نغمې خاموشي کرې؟

ورکه مېنه

ولې يې د مينې د جنت تر څنگ ؟
اور د دښمنۍ او عداوت بل کی ؟

کابل

۱۹۸۰/۲۰

ور که مېنه

انجام

زه په هر نن کې د پرون د مرگي نخښه وینم
ماته خبرې د سبا او سباوون مه کوه

زه له آزادو الوتلو بې نصیبه سولم
ما وزر ماتي ته خبرې د ژوندون مه کوه

زما درغجنو اسوبلیوته چې ونه ژاړې
باور زما په فریادونو شواخون مه کوه

ما د صیاد له وېرې پرېښودل خپاره سیلونه
ماته خبرې د ملگرو د بېلتون مه کوه

ورکه مېنه

د زړه په خوبه د قسمت ودام ته ولوېدمه
لاپې د مکر د حيلي د افسون مه کوه

تازه د عقل د زندانه راوتلی يممه
راته کيسې د هوبنياری د افلاطون مه کوه

ما چې له زړه څخه آرزو د سبا وشړله
راته خواږه - خواږه نکلونه د پرون مه کوه

ما په آغاز کې د انجام زني ليدل ژرېدم
ما ته فرياد د زمانې د اوښتون مه کوه

چې د ازل ساقی پياله درته نسکوره کړله
بېخايه طمع له کچکوله د گردون مه کوه

واشنگتن - ۱۹۸۷/۸

ورکه مېنه

خوب وينم عالمه!

خوب وينم عالمه که يې څوک راځي مانه
وينم خپله مېنه زمانه په زمانه

خوب وينم "خوشال" دی لړزوي په کټ کې زړونه
تورې دي، لښکرې دي، آسونه دي پوځونه
رغړي په ميدان کې د مغلو پری سروونه
ماته له اورنگه ده د کبر پیمانې
خوب وينم عالمه که يې څوک راځي مانه

خوب وينم پر قبر د "مېرويس" جنلوی نخېرې
بياله کندهاره هنگامې راولاړېدې
بياد گرگينيانو د مقتل خبرې کېرې

ورکه مېنه

بيا راپارېدلي د زمريو خېلخانسه
خوب وينم عالمه كه يې څوك راكي مانه

خوب وينم عالمه چې نرېرې دېوالونه
چيغې دي، جشنونه دي، نارې دي تكبيرونه
لوېرې هم له پښو هم له لاسونو ځنځيرونه
رنگه ده د غرونو د بازانو جيلخانه
خوب وينم عالمه كه يې څوك راكي مانه

خوب وينم قاضي دي عدالت دي او حكمونه دي
وينم هتكري دي او خيرن - خيرن لاسونه دي
رغ د ځنځيرونو د زاريو او اوزونو دي
لوېرې د پردو د مزدور پښو ته زولانه
خوب وينم عالمه كه يې څوك راكي مانه

ورکه مېنه

خوب وينم رغيږي د کلو-کلو زخموڼه
ډک دي له مړونو واړه کلي لوی ښارونه
بيا په پښتنو پېغلو ښايسته دی گودرونه
بيا رنځور احساس غواړي مستی ته بهانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راځي مانه

خوب وينم وطن دی، گل سرخ دی او جشنونه دي
مستو سخي ورېځو او رولي سره گلونه دي
پورته له گل څانگو د مرغیو اوازونه دي
هېره په وصال کې د بېلتون ده افسانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راځي مانه

خوب وينم د لوړو غرو په سر واوړې ويلېږي
خوځنده سپلونه په سيندونو کې مستېږي
سر وهي له گارو هم نخېږي هم خښمېږي

ورکه مېنه

ناڅي يې څپې د جاله وان پر ترانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راكي مانه

خوب وينم غروب مرغلين کړي دی دښتونه
خل وهي شغلو کې د سپېدار لاندې برگونه
برېښي د کوترو د سپلونو وزرونه
څرخي ډلې ډلې کاشانه پر کاشانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راكي مانه

خوب وينم "غني" وي په ورو- ورو راته مسپړي
لاس کې يې "پانوس" دی "پلوشې" ترې پورته کېږي (۱)
ځي هغې نړۍ ته چې څمار پکې مستېږي
گرځي په مستانو ميخانه په ميخانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راكي مانه

ورکه مېنه

ما يې تعبير کړيدی دا خوب می رشتيا کېږي
نور د اولسونو د بنامار ستونې څيريرې
زموږ ورکې مینه، زموږ جونگره آزاديږي
گرځو بې په غرونو کې سر شار او مستانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکي مانه

وير جينا

۱۹۸۶۸

---

(۱) "پانوس" او "د غنی پلوشي" د پښتو ژبې د مشهور شاعر غنی خان دوه شعري مجموعې دي.

ورکه مېنه

تهمت

يوه ورځ سوى وارخطا په تاخت روان ؤ
پتهېدئ د لارويو له رغونو

توله ژوى يې ترسترگو غليمان ؤ
وېرېدئ له كانو بوټو له بناخونو

كله دلته كله هلته غلئ غلئ
پنې چاودې پر زړه پټي د غمونو

دوه غوږونه يې پر سر تيارسئ كړي
سترې زړه سره لگياؤ په برېتونو

يو ناڅاپه يو آشنا ورباندې رغ كړه
سوى له كومه سترې راغلې په ټوپونو

ورکه مېنه

او دا سترگې دې پرڅه له وهمه ډکې
چا درکښې ایستله وېره په رگونو

کوم لېوه درباندي کړې څه حمله ده
که دې ډزې دښکاري دي تر غوړونو

سوی له وهمه رېږدېدې خوله یی کړه خلاصه
سوه نازله یې لږزه پر اندامونو

ویلې پیل دی چاوژلی په ځنگله کې
ټول وجود یې دی زخمي له گوزارونو

نه چې ما باندي گومان د قاتل وسي
زه بېرېرم له تهتمه له تورونو

ورکه مېنه

داخوارخواکي ځان مې ډېرر ابا ندي گران دي
په تلوار ځمه تر کور تر اولادونو

واشنګټن

۱۹۸۷/۴

ورکه مینه

بوډی مینه

ساقی سینه کې بلې پټې لمبې دي
خم ته راغلی یمه واخله پیالې دي

سینه کې وښورېدل بیده خیالونه
د بوډی مینې مستې زاړه یادونه
سترگو کې ونڅېدل تېر حسابونه

یوسه د عقل زنځیر او زولنی دی
خم ته راغلی یمه واخله پیالی دی

لا می په وینو کې سته زاړه اورونه
لا لېونتوب ته خو ځي ژوندي رگونه
لا مې بڅري ژاړي خپاره نظمنه

ورکه مېنه

لا مې په زړه کې ژوندی خو ترانې دي
خم ته راغلی يمه واخله پيالې دي

نن د کلونو تېرې دلته اوبېرې
د زخمي هيلو پرهار پکښې رغېرې
خپې د وصل راځي هجر ډوبېرې

نن د زاهد پر خونه د غم نارې دي
خم ته راغلی يمه واخله پيالې دي

نن د حافظ په حکم توبه ماتېرې
د گناهونو کاتب ستومانه کېرې
د عقل فکر زندان رانسکورېرې

ورکه مېنه

زما لېونټوب پخوا جوړې پلمې دي
خم ته راغلی يمه واخله پيالې دي

نور نصيحت ونکړي شېخه نادانه
په نا پايانه سُراب کې سرگردانه
ځکه می کوچ راکړی ستا له جهانه

زما د بقاء په کوثر کې اجارې دي
خم ته راغلی يمه واخله پيالې دي

تا دابليس له وېرې شپې کړلې سپينې
ماپه مستې وچې کړې شیطاني وينې
تادتوبو په اوبسکو سترگې کړې خوړينې

ورکه مېنه

زما د توکل په میو ماتې توبې دي
خم ته راغلی یمه واخله پیالې دي

زه او ساقی د ازل گناهکاران یو
مور د قسمت په تقسیم سره خپلوان یو
ته د نصیب جنتي مور د ورځیان یو

ما "جهاني" منلي دا فیصلې دي
خم ته راغلی یمه واخله پیالې دي

ویر جینیا

۱۹۸۸ / ۱

ور که مېنه

گاوندې ته

گوره اشنا زما گاونډيه اشنا!
زماخواره بوبنکي کورگي اور اخیستی
هغه پخوا چې دې بخري بلل
پرون لمبې سوې نن يې زور اخیستی

زما د بابا مېنه يې وړانه کړله
زما يې مکوت کړل د هستي نومونه
زما پر دښتو باندي واورې سوخي
راته يې اور کړل د اميد باغونه

زما له نيستمونو کنډوالونه خپري
مظلومي چيغې د حسرت دودونه

ورکه مېنه

ورباندي اوري له آسمانه تکی
ورباندي گرځي لېونی ټانکونه

زما پر وطن باندي آفت راغلی
يوه بلا ده هېوادونه لوتی
ملکونه وژني د خپلوی په نامه
په نوم د سولي جهانونه لوتی

گوره آشنا زما گاونډيه آشنا
زماخواره بونکی کورگی اور اخیستی
هغه پخوا چې دې بخري بلل
پرون لمبې سوې نن يې زور اخیستی

ما هم د خپلو گاونډيو پر کور
د سرو پوځونو چپاونه ليدل

ورکه مېنه

ما هم له ډاره څه ويلای نه سو
ما هم د سترگو تر کونجونو کتل

ما هم ليدل چې د اسلام پر پولو
د بې مذهبو سيلابونه راځي
د خپلواکۍ د جنگيالو کورته
د زورورو تاړاکونه راځي

ما هم ليدل چې محرابونه سوځي
د بریتور ستالين وحشي پوځونه
ما هم ليدل چې د برچو په څوکو
پورته کېدله بې گناه سرونه

هغه پرون چې مې پردي بلله
هغه اورونه مې انگر سوځوي

ورکه مېنه

چې مې د بل د کور غل ونه باله
هغه ډاکو مې نن هستي لوتوي

گوره آشنا زما گاونډيه آشنا
ستا تر لمن لاندې لمبې وينمه
دې اژدها لازه خوړلي نه يم
چې بيا يې تاته سترگی سرې وينمه

دغه زلخوړی وړی تړی بنامار
په مړېدلو باندي نه پوهېږي
چې خومره خوري خروړی کېږي پسې
فقط پرسېږي، مگر نه مړېږي

دغه لمبې خه پولې نه پېژني
ستا تر گړېوانه به هم ورسېږي

ورکه مېنه

نن يې لازې ستا په کور کې وينم
تاته به هم سکروټې و ټوکېرې

گوره آشنا زما گاونډيه آشنا
زما خواره بونځي کورگي اوراخيستي
هغه پخوا چې دې بخري بلل
پرون لمبې سوې نن يې زور اخيستي

وير جينيا

۱۹۸۵/۶

ورکه مېنه

دعوه

کندهار مې د بابا په قواله دی
که پنجشېردی که واخان دی وطن زمادی

هره لوېشت مې د نیکه اوباباگور دی
پرهگرام باندي لحد او کفن زمادی

هرغباتول يې زماله وینو رنگ اخیستی
دایه وینو روزل سوی چمن زمادی

له نیکه راپاته سوی په میراث دی
داد مشکو رباتونه ختن زمادی

سرداری يې زماپه پچه ده ختلي
له آموتر مست هلمنده ماء من زمادی

ورکه مېنه

که تاجک دی که اوزبک دی یو افغان دی
ددې خاورې هزاره ترکمن زما دی

چې فکرونه د نفاق پالي په سرکې
امتیازيې دو هلو کشتن زمادی

بڼه یې زمادی، بدیې زمادی هرڅه زمادی
د دې خاورې ارغوان اوزغن زما دی

د لته هره تیره، کانی بدخشان دی
دا لعلونه، غرونه غرونه دمن زمادی

دازل تقسیم باغوان ییم پیدا کړی
دا بهار دا لاله زار او گلشن زما دی

دامورچل مورچل پکتیا او داشپربرتي
چې فلک به کوږ ورگوري دښمن زمادی

ورکه مېنه

که "مېرويس" دی که اکبرکه مسجدی دی
هره توره، هر میدان او تورزن زما دی

فتح زما ده، فخرزما دی، جشن زما دی
شهید زما دی د ویرژلو شيون زمادی

چې په زړه کې څه درتېر نه سي آسمانه!
چې پرون مې د نیکونو وو، نن زمادی

ویرجینیا

۱۹۸۸ - ۵

ورکه مینه

دروغجنه مینه

درته یادپړې هغه سره گلونه
چې دې اوبوکې ایښودل په مینه
تر سترگو لاندې دی کتله راته
تا ویل دا به زموږ د مینې او گرانښت شاهدوی
یوه گړی وروسته مې
غېر ته راولوېدې
خوره وره سوې
اومچولم دی، کښې کښلم دی
ز بېښلم دی هم
شپه ترسهاره یو د بل په غېر کې اوبتلو
راته یادپړې دی زگېر وي
او خوبولی سترگې

ورکه مېنه

شپه وه سهار سوله رخصت مې سوی
له سترې غېرې
ته پوهېدې چې بیا به ونه وینو
زه پوهېدم چې راستنه به نه سې
راته دې پرېښودل څومړاوي او خزان گلونه
هسې بې روحه او خزانې پانې
لکه احساس د دروغجنې مینې
لکه پلمې د هېرو سوو وعدو

کوته

۸۸۹۱/۱۸ ۱

ورکه نمبہ

رسوا رازونہ

ہہرې به مې نه سي چې دې غټې سترگې پورته کړلې
پاس دې آسمان ته کتل
اور اروانې دې سوی اوبنکې پرمخ
ورپسې نوری راغلې
د مرغلرو دکاروان په رسم
وخوځېدې
او د گربوان آشنا مزل یې واهه
ما په حیرت - حیرت کتله ورته
هغه گړې هر څه رسوا سوه هر څه وسپړېده
د نمکې خندا افسون څه پتولای نه سو
هر څه دې وویل،
په هر څه وپوهېدم

ورکه مېنه

خو زه بې وسه وزر وچه مرغه
زه د تقدير قفس ترلې ومه
زه ستا پر لور د الوتلو نه وم
ځکه مې اوښکې پاکولای نه سواي
ځکه مې تشه ننداره کوله

کوته

۱۹۸۸ ۲/۱۱

ورکه مېنه

آرزو

کشکی چې نه وای زما او ستا ترمنځ
دا لوی - لوی غرونه
کشکې چې نه مو وای سیندونه او ښارونه ترمنځ
یا مې وزر درلودای
او یا مې روح در استولی وای د خیال پر اوږو
یوې خبرې لره
یوه پېغام دپاره
درسره مینه لرم هېر مې نه کې
دلته مې زړه ستا د خیالونو سره
هلته مې روح ستا د خوبونو سره
ملگری کړی وای
خوته په خپله

ورکه مېنه

د بې پروا ښکلې ماشومې په خېر
له هرڅه - هرڅه بې خبره غوندې
زما د آرزو پر چمن گرځېدلای
لاندې کولای دې نازکې غوتې
او هير ولاى دې زخمي گلونه

کوته

۱۹۸۸/۱۱/۱۰

ورکه مېنه

زرغونه کالی

رنگ که کالی مې د شنو پانو په شان
يو وارې بيايې رنگ که
جنگيالي نه اغوندي سپينې جامې
گرانې و جنگ ته وځم
يو وارې بيا ورځمه
خو د بادونو، بارانونو په لښکر کې ډوب سم
زه به تويک پر اوږه
په برياليو زرغونو جاموکې
د سرو گوليو او بمونو له بارانه څخه
له تاوده جنگه څخه
درته را گرځمه او هېرې به کم
زما د زادگاه په زرغونو جاموکې

ورکه مېنه

د آزمونې سختې - سختې ورځې
د کړاوونو ډکې - ډکې لحظې
هغه کالي چې زرغونه دې رنگ کړه
دا به د مینې په بنایسته بهار کې
د تل د پاره زرغونه پاتې سي
او تودوي به مې په مینه - مینه

کابل

جون - ۱۹۸۰

ورکه مېنه

د پښتانه مېنه

چېرې چې کور د پښتانه وي هلته
يا هسکې څوکې وي يا وچ دښتونه
نه يې جلگې وي په گلونو پتې
نه يې په خوا کې وي روان سيندونه

ورته په قار د لومړۍ ورځې تقدير
ورته په تريو تندي کتلي آسمان
ورله بڅښلی دي ترينگلې قسمت
ستري مزلونه د شپلو او بيابان

د غرو لمنو کې شکېدلې کېږدی
ورکې اوسېږي د کلو رنځونه

ورکه مېنه

يوې نړۍ ويالې له څنگه سره
چا آباد کړي وي ختین کورونه

د لمر له تاوه لکه توره تبي
د بنايستو پېغلانو سپين مخونه
ابى تر شاوي يو ماشوم ترلې
وهي د ژوند سره مله مزلونه

لا مرور آسمان ډلۍ اوروي
لا د نصيب سترگې کړې دي نورې
لا د ازل کوگل تش سوی نه دی
لا يې په برخه سختې شپې دي نورې

لا يو د بل د مرگ په طمع گرځي
لا وارنوي دا باورانه خونه
لا يې يادېږي د تړونو کيسې
زړوکې يې بل د انتقام اورونه

ورکه مېنه

لا يې سپين ږيري د بدۍ په زهر
وژني احساس د ورورگلوۍ د مينې
پلرونه ميندې د کسات په لمبو
ورتودوي د اولادونو ووينې

کله به يوسي دا مور مړې اولس
کله به ورکه سي زوی مړې بدې
کله به "بيت نيکه" خپره کي لمن
کله به جوړ کو پکښې کور ابدي

کله به وپېژني يوله بله
کله به مات کړي دا پردي خطونه
کله به جوړ سي د زمريو کلی
کله به تنبتي سور لنډي پوځونه

کله به خويندې سي دشمنې خونې
کله به وروڼه سي غليم کورونه

ورکه مینه

هپری کئی تپری د بدل خبری
سره را واخلی د وروری نکلونه

۱۹۸۸ / ۱۱ / ۱۹

یادونه:

دا شعر له کوتی څخه د پېښور پر لار په طیاره کې ویل سویدی.

ورکه مېنه

دا کونړ دی

دا نرپدلی وطن، دا سوځېدلی خوږې
دا له مړونو خالي، دا حجرې خوږمنې

دا په گوليو زخمي، دا په بمونو الوی
دا شنې جلگې پرونی نن په اورونو ستی

دغه بې گوره ژوندي، دغه بې گوره مړي
دا ليلام شوې هستی هر څه لوتمارو وړي

دا تالا سوې کوڅې دا چپاو سوې دېرې
دا د غضب ورونه، دا لوتېدلې مېرې

دا د کونړ کلي دي، د پښتنو ښارونه
دا د مهمندو کلا دا د ساپيو خونه

ورکه مېنه

در سپېلنی دې سمه، زما بې څښتنه خلکو
زما درې ورې مینې، زما بې وطنه خلکو

ستا له یتیم صدقه، ستا له شهیده قربان
لکه چې نه ختمېږي، ستا د غمونو داستان

یود "کراډي" قصاب بل د "ترنگ" داړه مار
درته لمبه سوه ځمکه، درته آسمان سوبه قار

زما ملنگو خلکو دا د کوم جرم سزا
زما معصوم اولسه! ووايه څه دی گناه؟

لکه چې نه سرېږي درباندي زړه د آسمان
چې در بنکارلی یې دی د مردکیو باران

کوم غم دې وژرامه، کوم تپ دی وگنډمه
د کوم شهید جنازه در سره ونیسمه

ورکه مېنه

لا به تر څو دراوري دا د اورنو ځولۍ
لا به تر کله درځي د جلادانو ټولۍ

لا به تر څو لوتوي ستا د لالونو لړۍ
دا د نامردو ډلې دا د رهنزو غدی

کونړه! تېرې به سي د کړاوونو ورځې
د جنازو خبرې دا د غمونو ورځې

بيابه دې و خوځېږي په سيند کې مست موجه
بيا به دې وغورږي د شنو درو سپلونه

بيابه حجروته درځي چنگ اونري برېتونه
بيابه له لېرې راځي د تنگ تکور ږغونه

درکې به ډېرې وسي کيسې د عشق اومينې
خو پاکېدلای نه سي ستا د لمنې وينې

ورکه مېنه

خه چې پر تا راغلي د هېرېدلو نه دي
کونړه! ستا قاتلان زموږ د بڅېلو نه دي

پېښور

۱۹۸۸ / ۱۲ / ۱۷

ورکه مېنه

مات بتان

بڼه سو چې غټ بتان راوېرځېدل
بڼه سو چې ړنگی سولې دنګی مانې
بڼه سو چې وګرېدې ګونګی ژبې
له لاسو ولوېدلي تورې کرې

د سمندر څنډې ته ووتلی
د زمانې سیلاب اخیستی بېرې
سترګو کې وځلېدې وړانګې د ژوند
هېرې سوې تېرې توپانې شوګیرې

بڼه سو چې ورژېدې لویې داړې
بڼه سو چې وسپړېدل پټ رازونه

ورکه مینه

نور به تیاره کي د لپوه انگولا
نه کړي حرام د چا آرام خوبونه

نور به د شپې د ماشومانو سره
نه وي د وهم او بلا نومونه
نور به د چا خپېرې نه شنه کوي
د چا د گران یا د ابا مخونه

پېښور

۱۹۸۸/۱۲/۱۸

B

3.532

JAH

8053

Wrāka mēna

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**